

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ПРАВ У СФЕРІ ДОМАШНЬОЇ ПРАЦІ

КІЛЬКІСНИЙ ЕТАП. ТРАВЕНЬ 2023

МЕТОД ОПИТУВАННЯ

Онлайн інтерв'ю (CAWI - Computer-Assisted Web Interview)

ГЕОГРАФІЯ

Україна, всі області окрім тимчасово-окупованих територій

ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ
ОПИТУВАННЯ

5-11 травня 2023

ВИБІРКОВА СУКУПНІСТЬ

450 респонденток і респондентів, віком від 18 років, які працюють в одній або кількох сферах домашньої зайнятості, зокрема:

- домашні працівниці/ки (послуги з прибирання, приготування їжі, ведення домашнього господарства тощо) - 200
- няні, гувернантки/гувернери - 211
- сиділки - 146

ДЖЕРЕЛА ОТРИМАННЯ
ДАНИХ

Онлайн-панель «Власна Думка», аудиторія веб-сайтів з пошуку роботи у сферах домашньої праці

МОВА ОПИТУВАННЯ

Українська

**НЕОБХІДНО
ДОСЛІДИТИ**

- ✓ Причини і соціальні передумови вибору сфери праці домашніми працівниками
- ✓ Належність домашніх працівників до професійних спілок і об'єднань
- ✓ Оцінку домашніми працівниками соціальної значущості та перспектив своєї професії
- ✓ Співвідношення між офіційною та неофіційною зайнятістю серед домашніх працівників
- ✓ Проблеми з оплатою праці, з якими стикаються домашні працівники
- ✓ Стан реалізації права на відпочинок серед домашніх працівників
- ✓ Оцінку соціального статусу домашнього працівника
- ✓ Соціально-демографічний профіль домашнього працівника

ПРОФІЛЬ АУДИТОРІЇ

ПРОФІЛЬ АУДИТОРІЇ

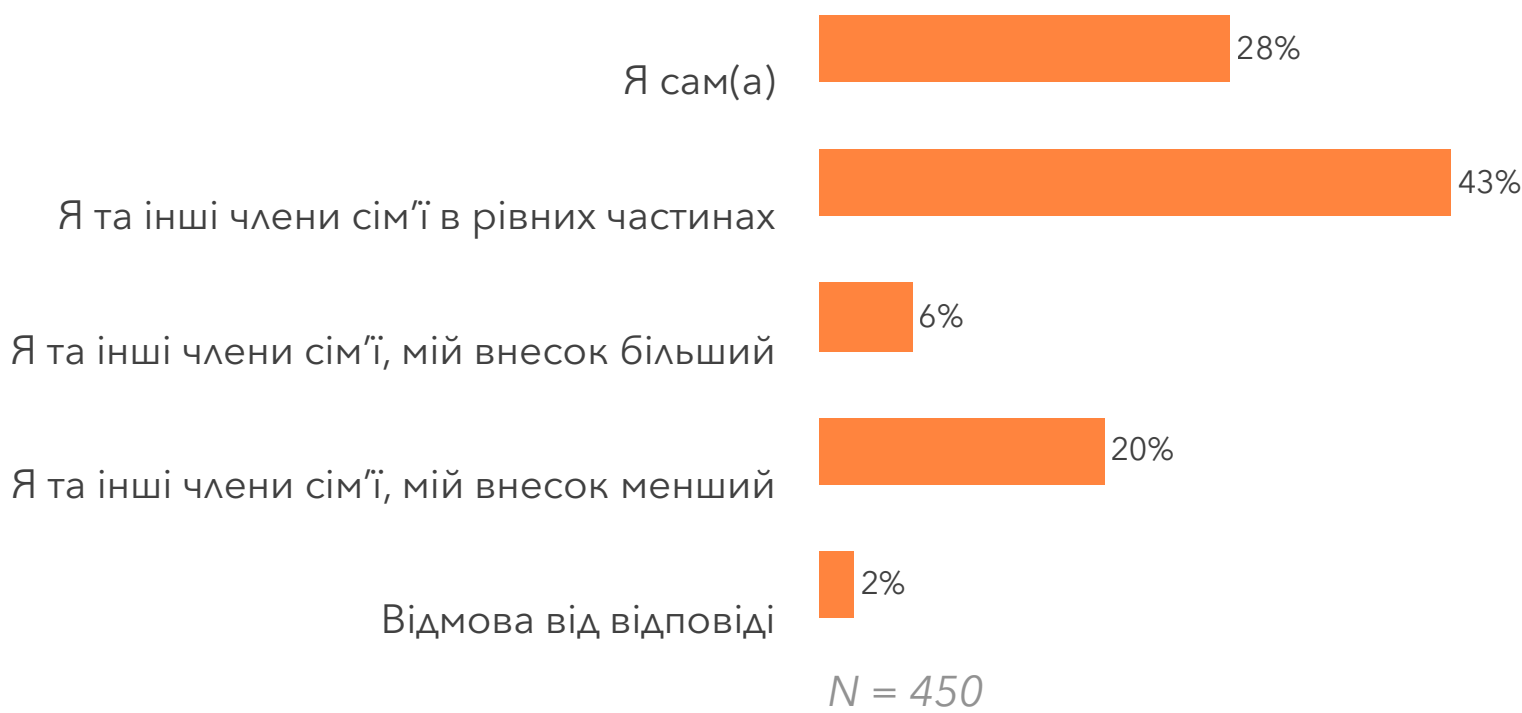
ФІНАНСОВИЙ СТАН

	ЗАГАЛОМ	НЕОФІЦІЙНО	ДОКУМЕНТАЛЬНО ОФОРМЛЕНІ
Іноді не вистачає грошей навіть на їжу	5%	6%	2%
Достатньо грошей на їжу, але купити одяг часом проблематично	18%	21%	12% ↓
Достатньо грошей на їжу й одяг, але не на мікрохвильовку чи пилосос	28%	27%	29%
Можуть купувати їжу, одяг та малу побутову техніку, але не велику, таку як пральна машина або холодильник	29%	27%	33%
Можуть купувати побутову техніку, але не авто	17%	16%	18%
Немає фінансових труднощів, можуть купити авто, квартиру тощо	3%	2%	5% ↑
Відмова від відповіді	1%	1%	1%
	N = 450	N = 279	N = 171

РІВЕНЬ ЗАРОБІТКУ

ХТО ФОРМУЄ БЮДЖЕТ СІМ'Ї

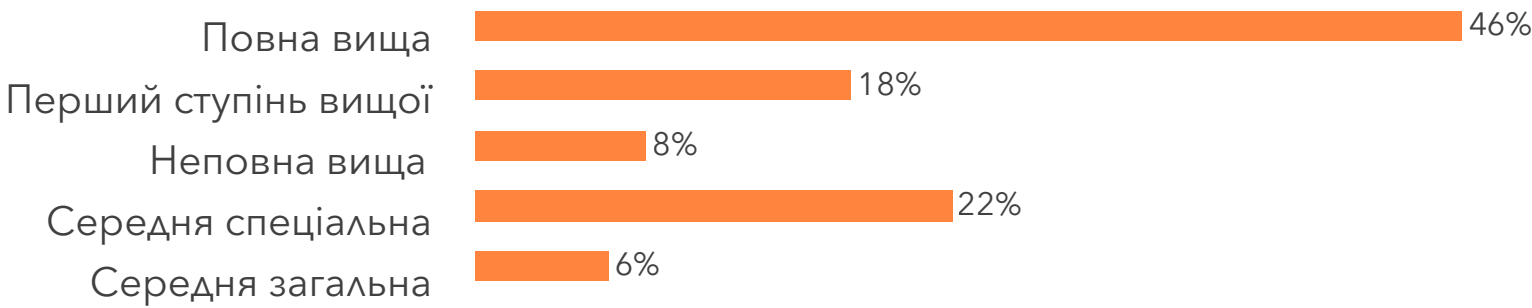

↑↓ Статистично значуще більше/менше, порівняно з тими, хто працює неофіційно

▢ Статистично вище/нижче, ніж загалом

ВІК РЕСПОНДЕНТІВ

ОСВІТА РЕСПОНДЕНТІВ

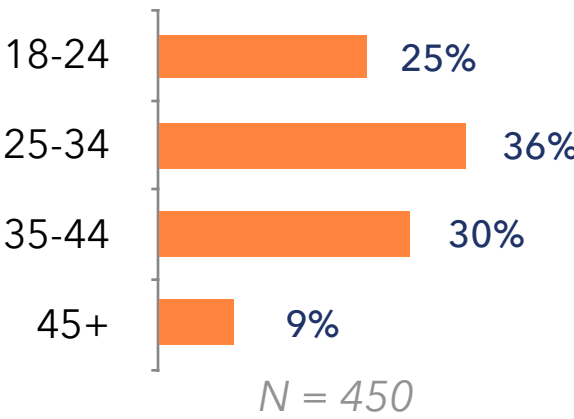

СТАТЬ

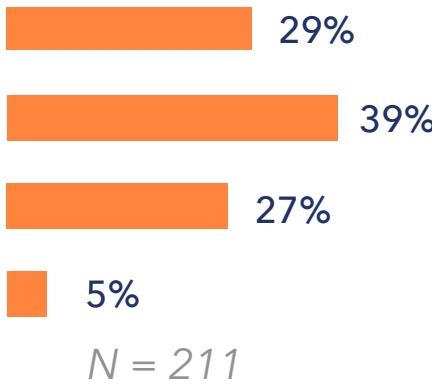

ВІК

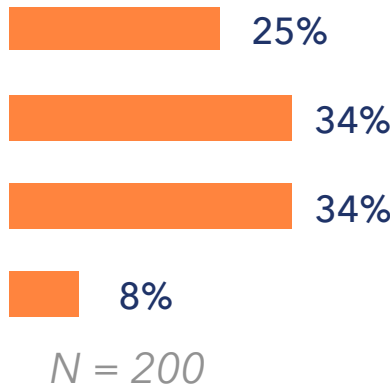
ЗАГАЛОМ

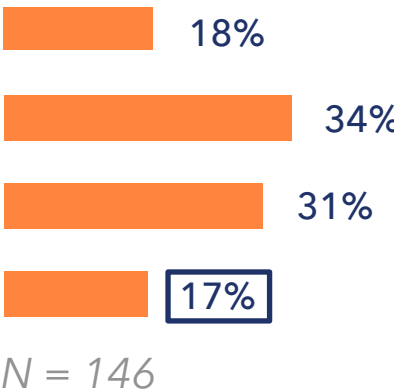
НЯНІ

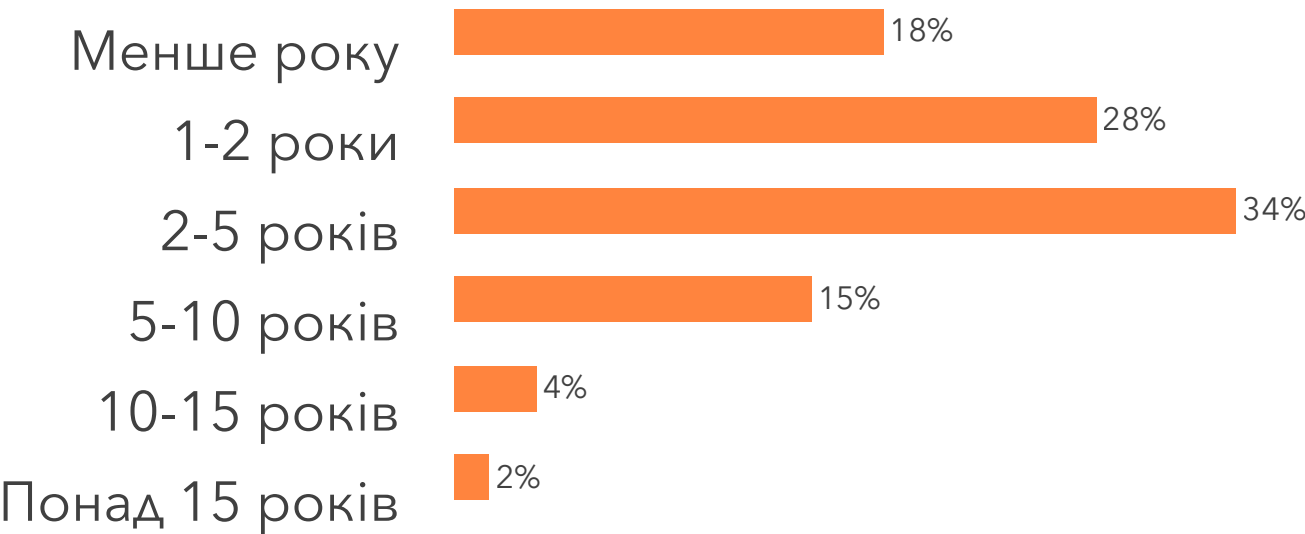
ДОМРОБІТНИЦІ

СИДІЛКИ

ЯК ДАВНО ПРАЦЮЮТЬ У СФЕРІ ДОМАШНІХ ПОСЛУГ

	Загалом	Основне місце роботи	Працюю за сумісництвом
До 5 років	80%	68%	83%
Понад 5 років	20%	32%	17%
N =	450	107	343

ПРАЦЮЮТЬ, ПЕРЕБУВАЮЧИ НА ПЕНСІЇ

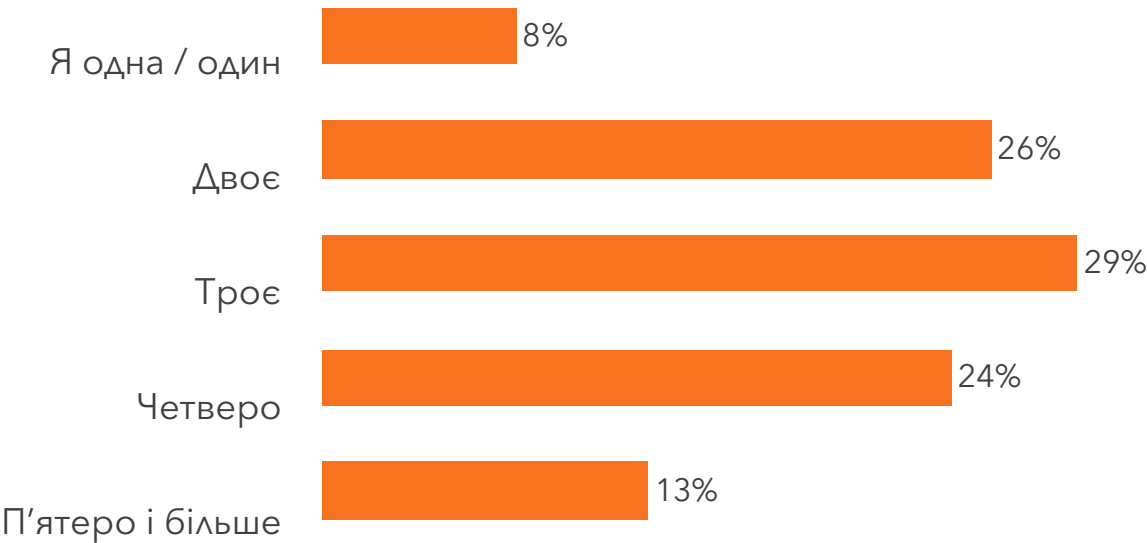
	Загалом	Неофіційно	Документально оформлені
Працюють, перебуваючи на пенсії	17%	13%	22% ↑
N =	450	279	171

↑↓ Статистично значуще більше/менше, порівняно з тими, хто працює неофіційно

▢ Статистично вище/нижче, ніж загалом

ПРОФІЛЬ АУДИТОРІЇ

КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ РОДИНИ

ДІТИ

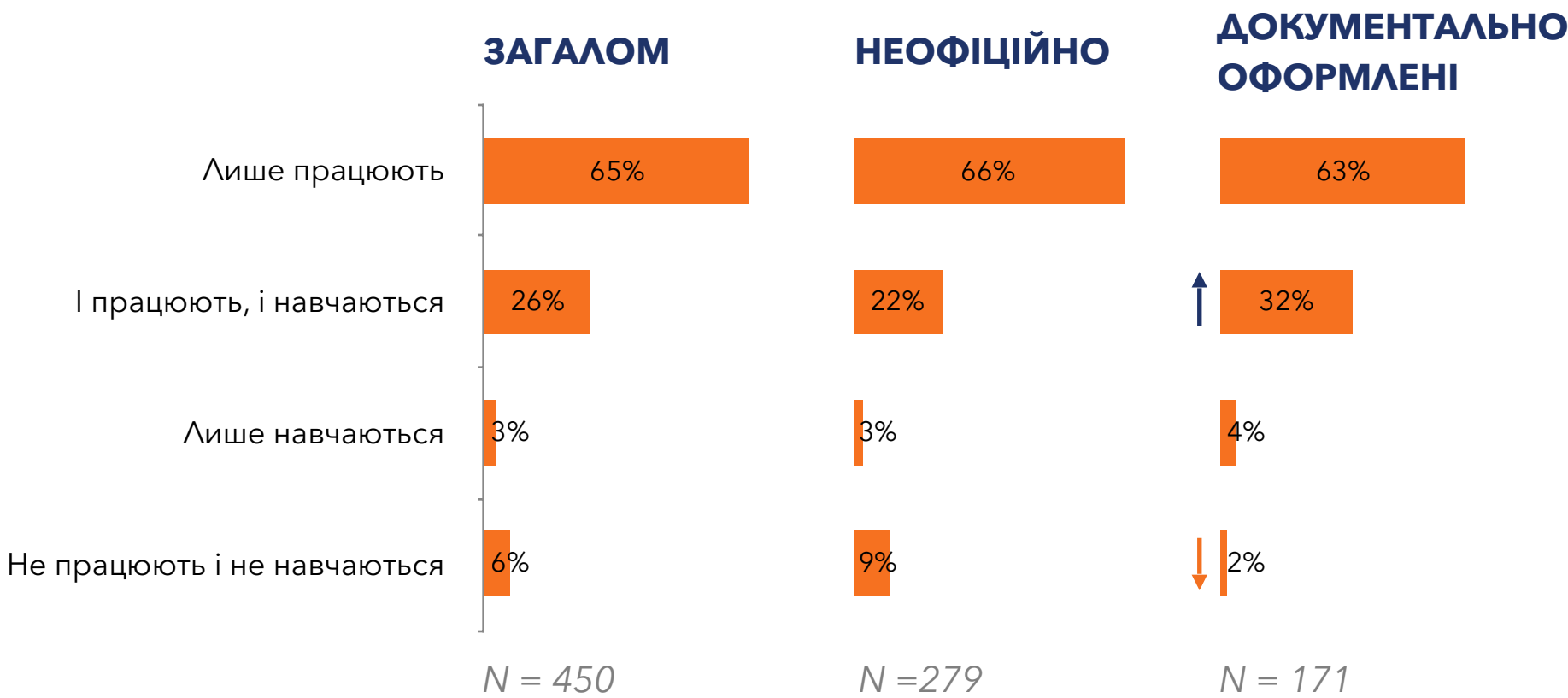
ОБЛАСТЬ ПРОЖИВАННЯ

СІМЕЙНИЙ СТАН

ОСНОВНЕ ЗАНЯТТЯ

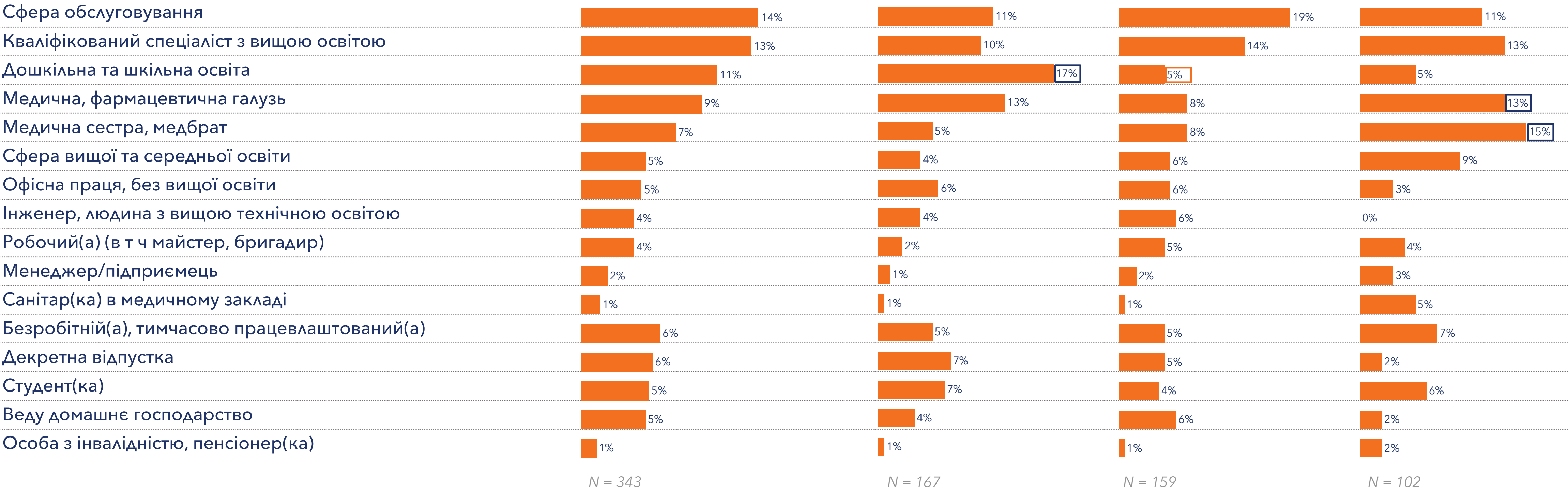
ЗАЙНЯТІСТЬ

Більшість респондентів (76%) вказали, що поєднують роботу у сфері домашньої зайнятості з іншою роботою. Основні сфери – сфера обслуговування, кваліфікована праця що вимагає вищої освіти, сфера дошкільної та шкільної освіти, працівники медичної і фармацевтичної галузей. До інших сфер належать вища освіта, офісна праця або некваліфікована робота. Частина респондентів вважають себе безробітними, перебувають в декреті, а також поєднують роботу з навчанням.

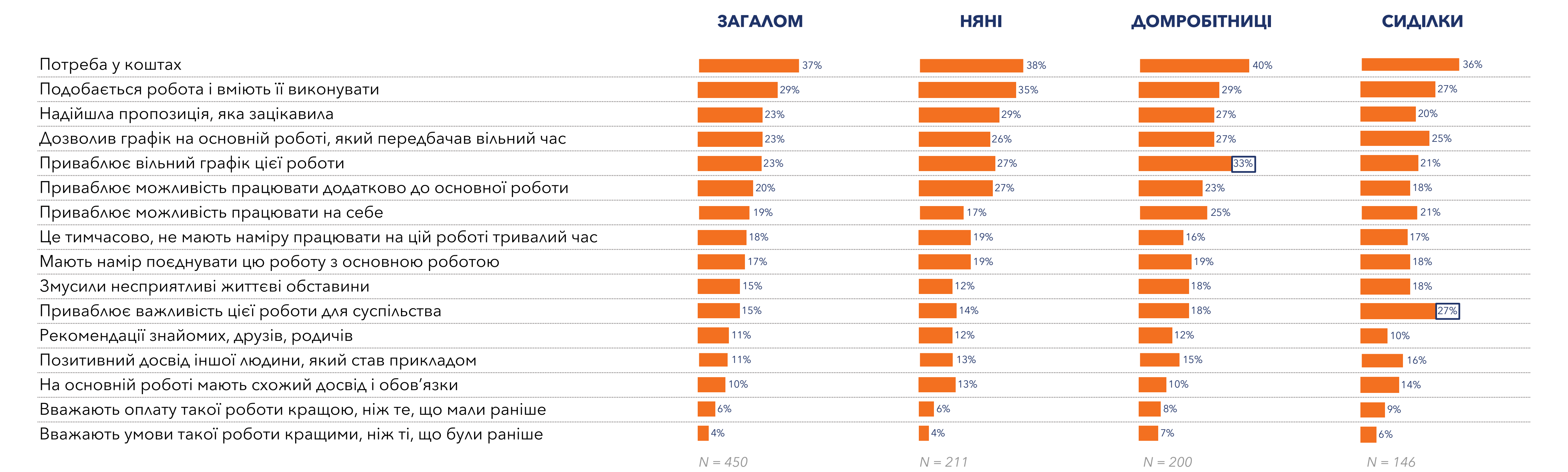
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ У СФЕРІ ДОМАШНІХ ПОСЛУГ

Основне місце роботи
Працюють за сумісництвом

ОСНОВНА СФЕРА ЗАЙНЯТОСТІ (СЕРЕД ТИХ, ХТО ПРАЦЮЄ ЗА СУМІСНИЦТВОМ)

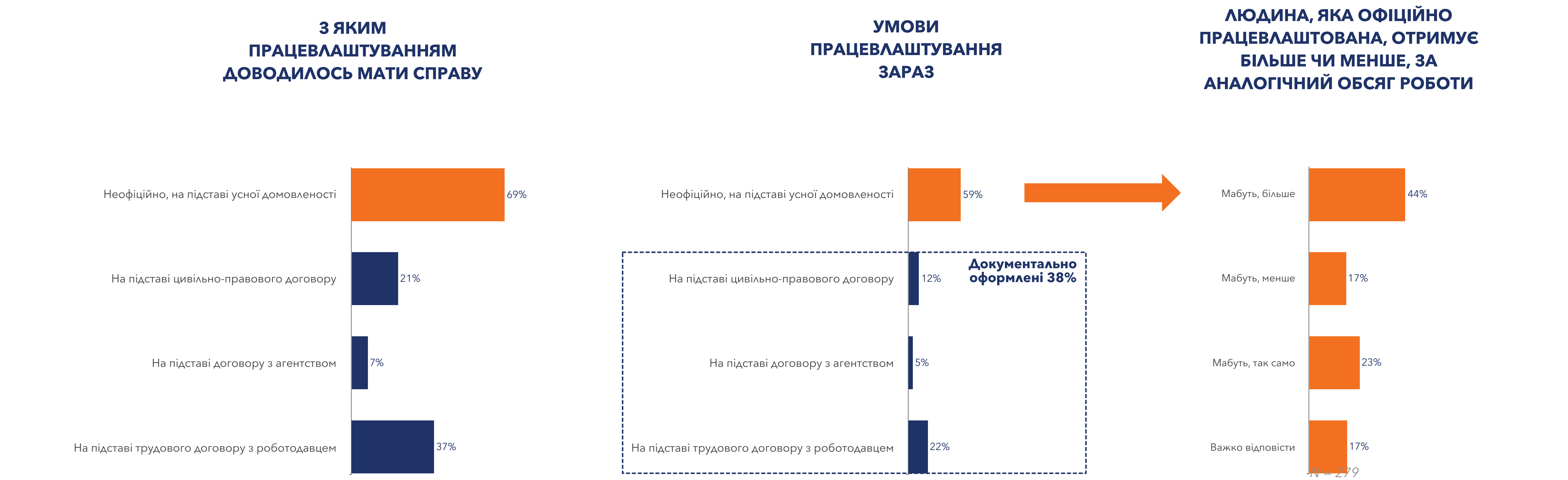

Основною причиною працевлаштування у сфері домашньої зайнятості є потреба у коштах (37%). 29% зазначили, що їм подобається робота. 23% вказали, що їм надійшла цікава пропозиція і що їм дозволяє графік на основній роботі. Домашніх робітниць значимо більше, ніж інших, приваблює графік їхньої роботи (33% проти 23% загалом). 20% респондентів приваблює можливість працювати додатково до основної роботи і 19% працювати на себе. 18% вважає, що це тимчасова праця. 17% мають намір поєднувати це з основною роботою. Сиділок значно більше приваблює важливість роботи для суспільства (27% проти 15% загалом). Кожен десятий як причину вказав рекомендації знайомих, позитивний досвід іншої людини і схожі обов'язки на основній роботі.

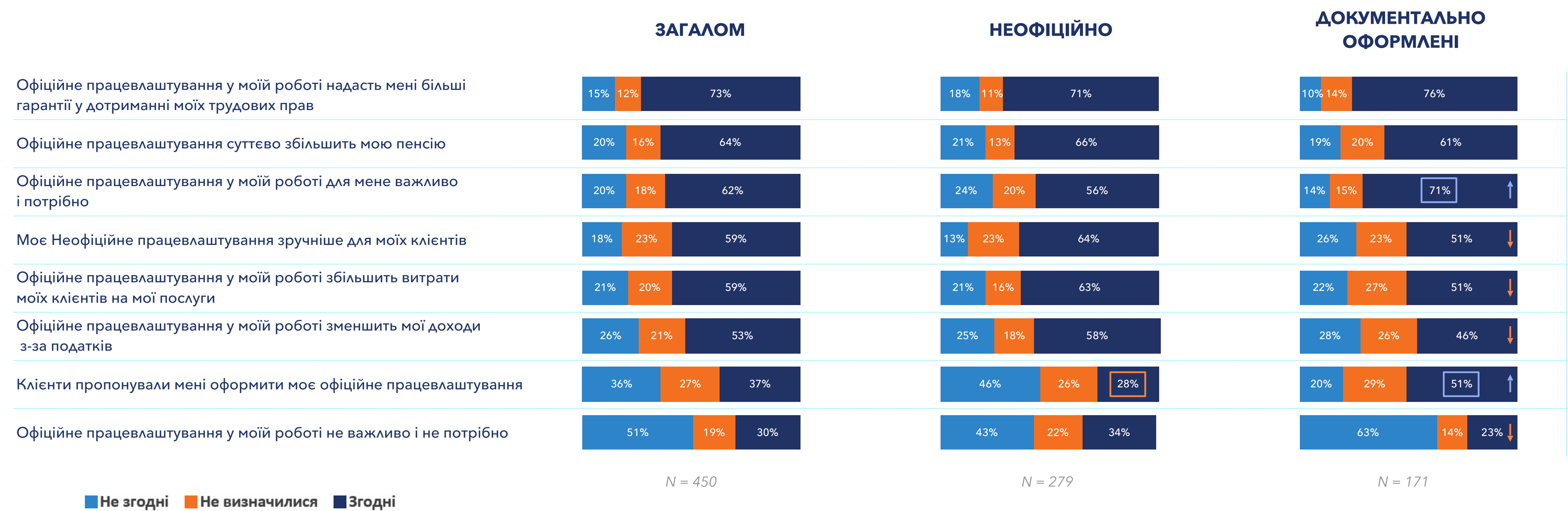

Більшість респондентів протягом своєї кар'єри (69%) і зараз(59%) працюють неофіційно. Із тих 38%, чия праця оформлена документально, більшість працюють за трудовим договором (22%), багато-хто за цивільно-правовим (12%) і частина на підставі договору з агентством (5%). Ті, хто працюють неофіційно, швидше вважають, що ті, хто працюють офіційно, можуть отримувати більшу оплату.

***розуміння респондентами правової природи наведених договорів може відрізнитись від їхньої правової природи відповідно до законодавства**

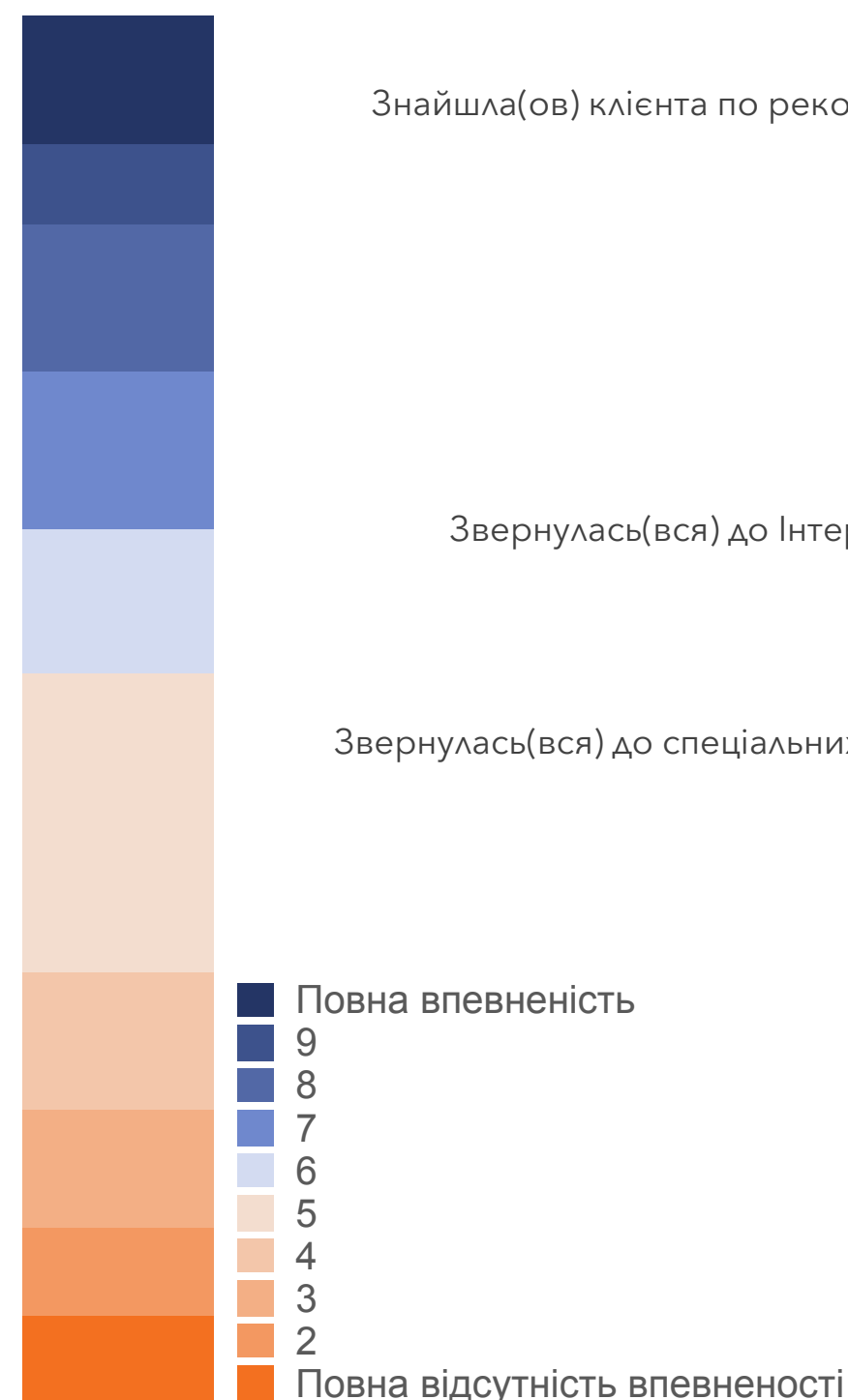
Респонденти згодні з тим, що офіційне працевлаштування надасть гарантії дотримання трудових прав (73%) та допоможе збільшити пенсію (64%). Також респонденти вважають, що офіційне працевлаштування важливе і потрібне особисто для них (62%). Разом з тим неофіційне працевлаштування вважають зручнішим для клієнтів (59%). Більшість респондентів вважають, що офіційне працевлаштування збільшить вартість послуг (59%) і зменшить дохід (53%) через податки. Більшості з тих, хто працевлаштований офіційно, клієнти пропонували оформити такий тип працевлаштування.

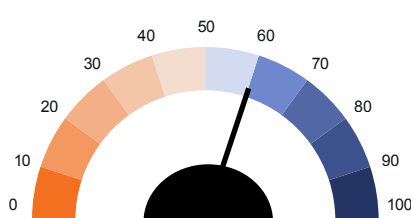
ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ РОБОТОЮ

Домашні працівники скоріше впевнені у тому, що зможуть знайти нового клієнта. Більшість (72%) знаходять клієнтів за рекомендаціями рідних, друзів і знайомих, а також через вебсайти з пошуку роботи (основні – work.ua, rabota.ua, olx). Також респонденти шукають клієнтів через соціальні мережі і агенції.

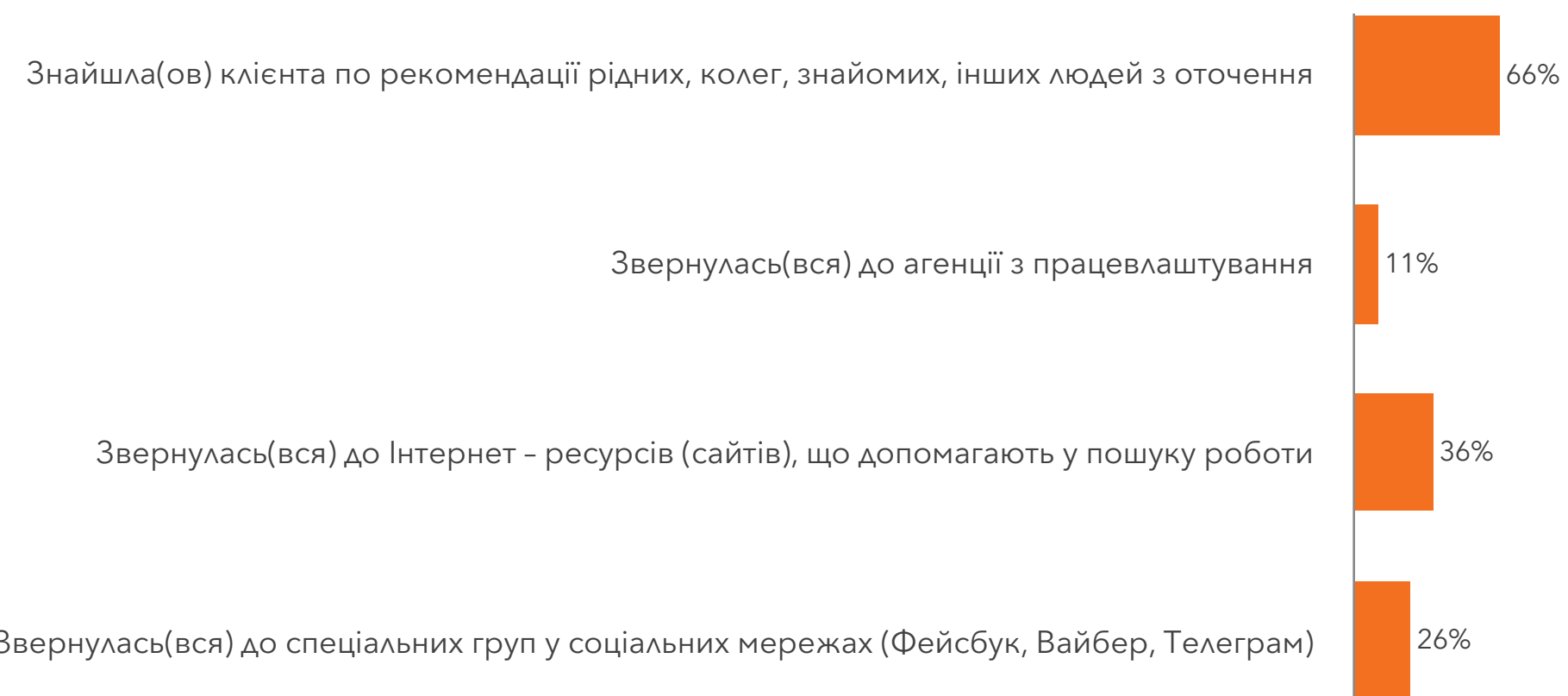
МОЖЛИВІСТЬ ЗНАЙТИ НОВОГО КЛІЄНТА

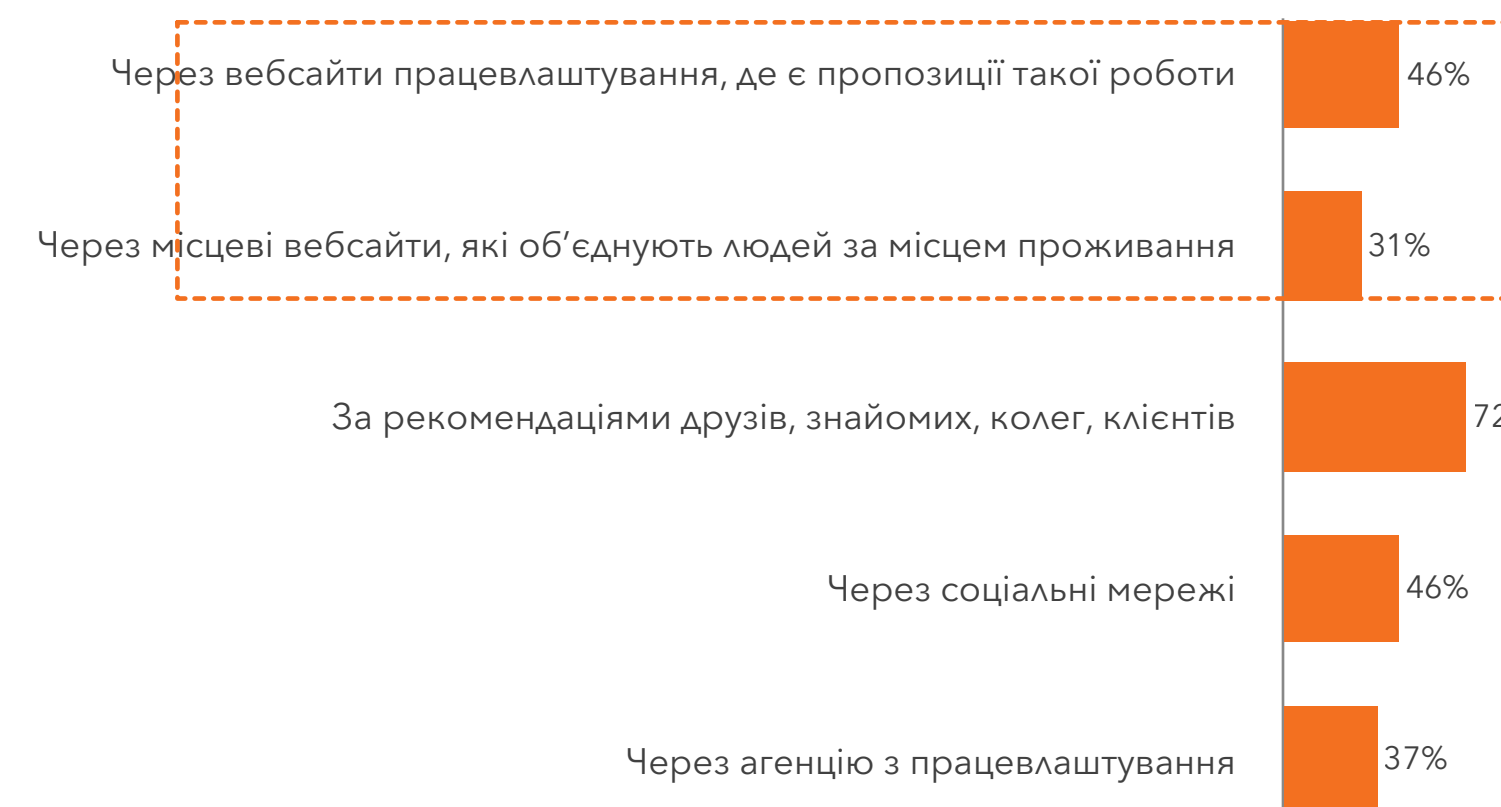
5,6

$$N = 450$$

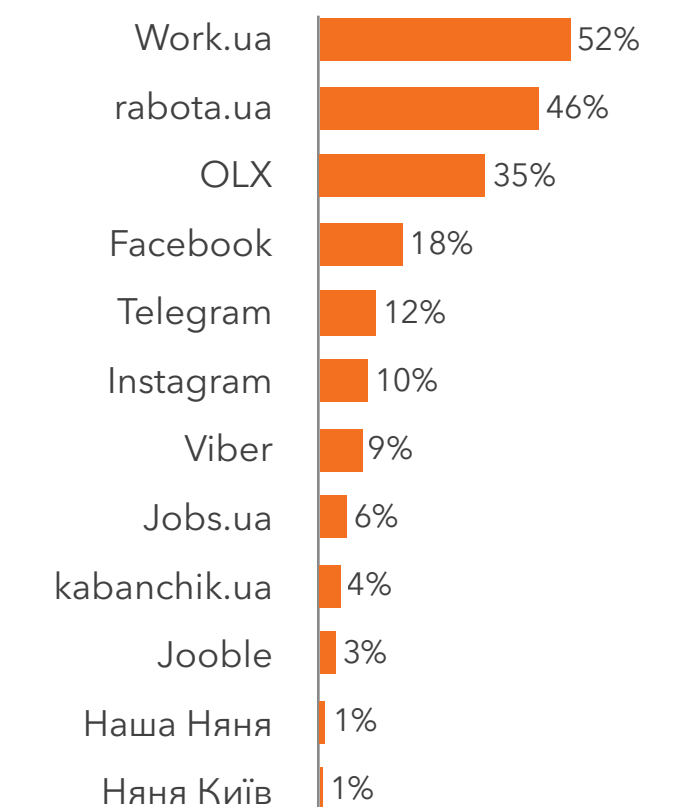
ДІЇ, ЩО ЗРОБИЛИ, КОЛИ ВИРІШИЛИ ПРАЦЮВАТИ У СФЕРІ ДОМАШНІХ ПОСЛУГ

ЯК НАЙКРАЩЕ ЗНАХОДИТИ КЛІЄНТІВ

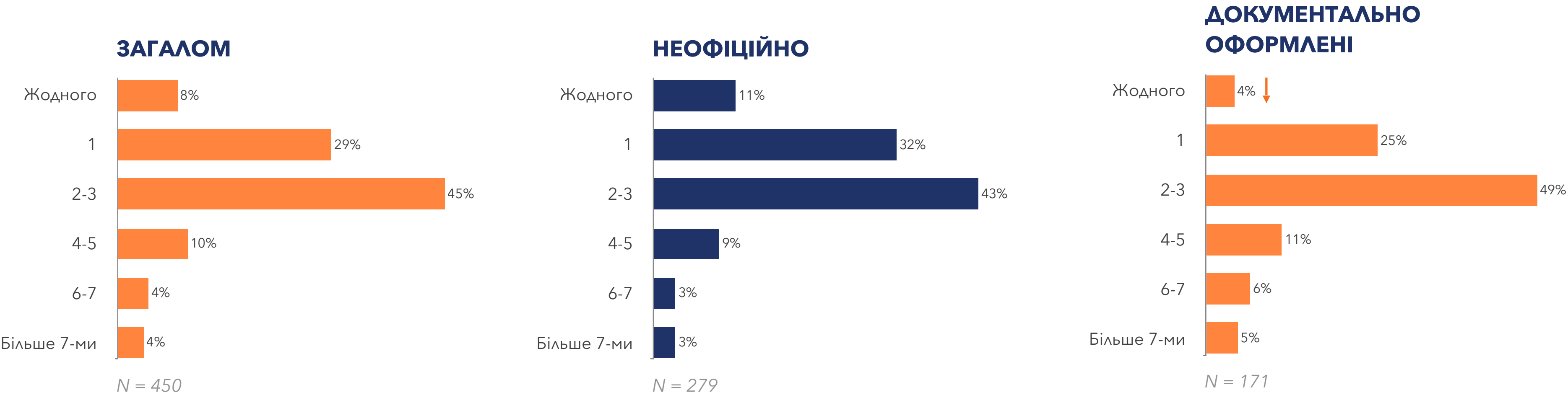
ВЕБСАЙТИ ДЛЯ ПОШУКУ РОБОТИ

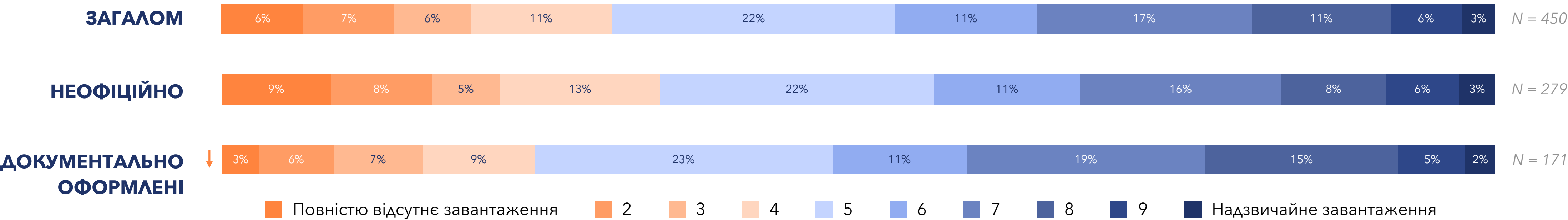
$N = 297$

J4 ЧИ Є У ВАС ВПЕВНЕНІСТЬ, ЩО У РАЗІ ПОТРЕБИ ВИ ЗАВЖДИ МОЖЕТЕ ЗНАЙТИ НОВОГО КЛІЄНТА / НОВЕ ЗАМОВЛЕННЯ?
J1 КОЛИ ВИ ВИРІШИЛИ ПРАЦЮВАТИ У СФЕРІ ДОМАШНІХ ПОСЛУГ, ЯКІ ДІЇ ВИ ЗРОБИЛИ, ЩОБ ЗНАЙТИ КЛІЄНТІВ
T4 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЯК, НА ВАШУ ДУМКУ, НАЙКРАЩЕ ЗНАХОДИТИ КЛІЄНТІВ?
T5 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЯКИМИ ВЕБСАЙТАМИ З ПОШУКУ РОБОТИ ВИ КОРИСТУЄТЕСЬ

КІЛЬКІСТЬ КЛІЄНТІВ

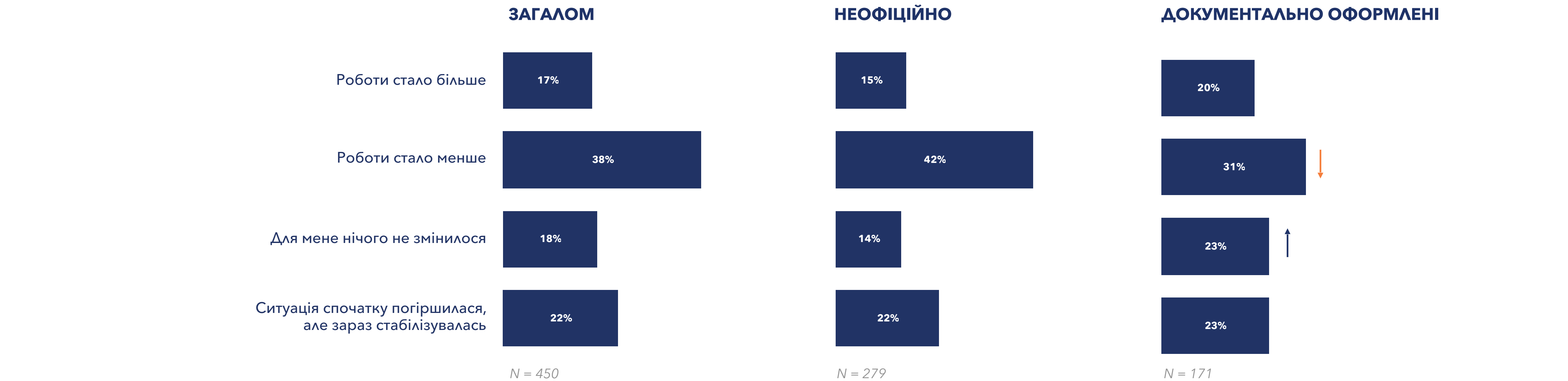

РІВЕНЬ ЗАВАНТАЖЕНОСТІ РОБОТОЮ

Респонденти, оформлені документально, значимо менш схильні оцінювати свій заробіток як такий, який зменшився після початку війни, порівняно з тими, хто працює неофіційно. Також вони значимо рідше кажуть, що роботи стало менше.

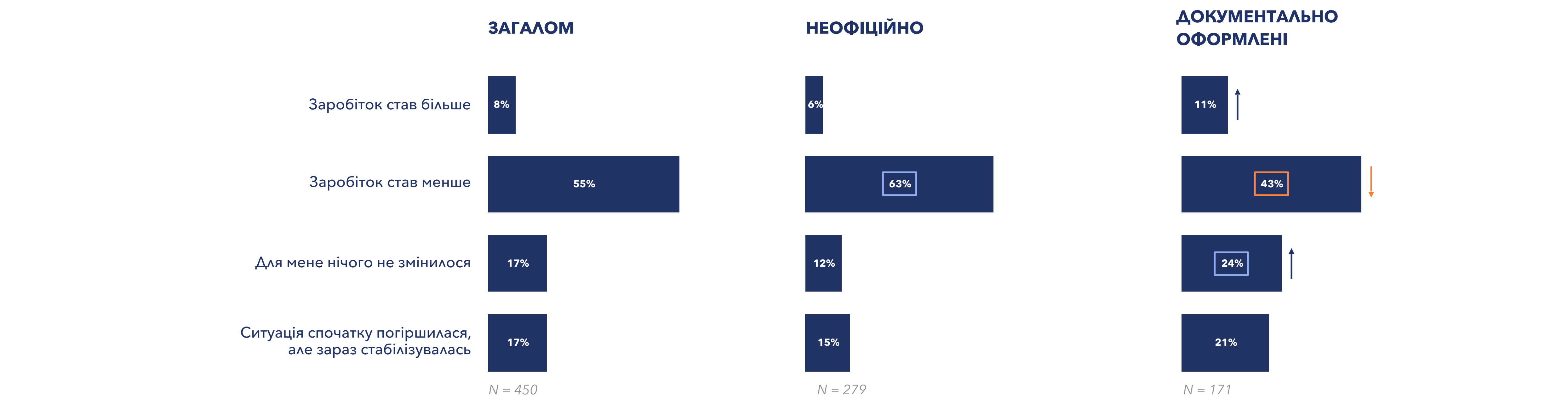
ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ НА ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ РОБОТОЮ

J5 ЧИ ВПЛИНУЛА ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА 2022-2023 РОКУ НА ВАШУ ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ РОБОТОЮ?
T6 ЧИ ВПЛИНУЛА ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА НА РІВЕНЬ ВАШОГО ЗАРОБІТКУ?

Респонденти, оформлені документально, значимо менш схильні оцінювати свій заробіток як такий, який зменшився після початку війни, порівняно з тими, хто працює неофіційно. Також вони значимо рідше кажуть, що роботи стало менше.

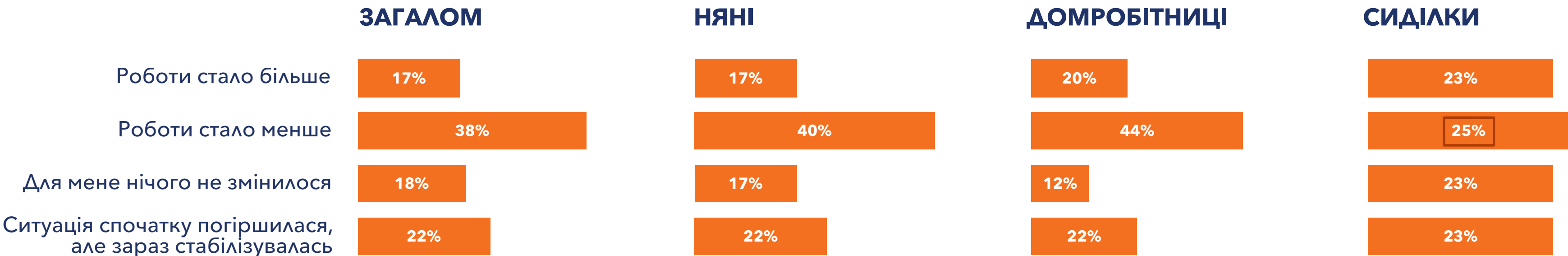
ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ НА РІВЕНЬ ДОХОДУ

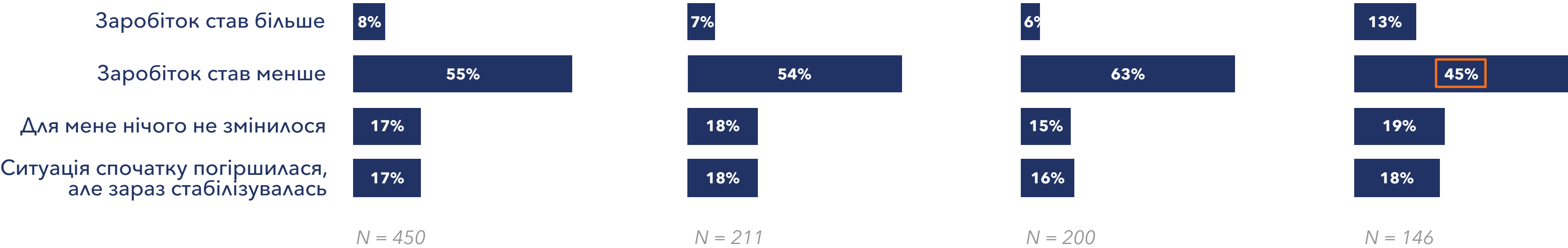
J5 ЧИ ВПЛИНУЛА ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА 2022-2023 РОКУ НА ВАШУ ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ РОБОТОЮ?
T6 ЧИ ВПЛИНУЛА ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА НА РІВЕНЬ ВАШОГО ЗАРОБІТКУ?

Сиділок значимо менше, ніж представників інших професій домашньої зайнятості, торкнулося зменшення кількості роботи і заробітку внаслідок війни.

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ НА ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ РОБОТОЮ

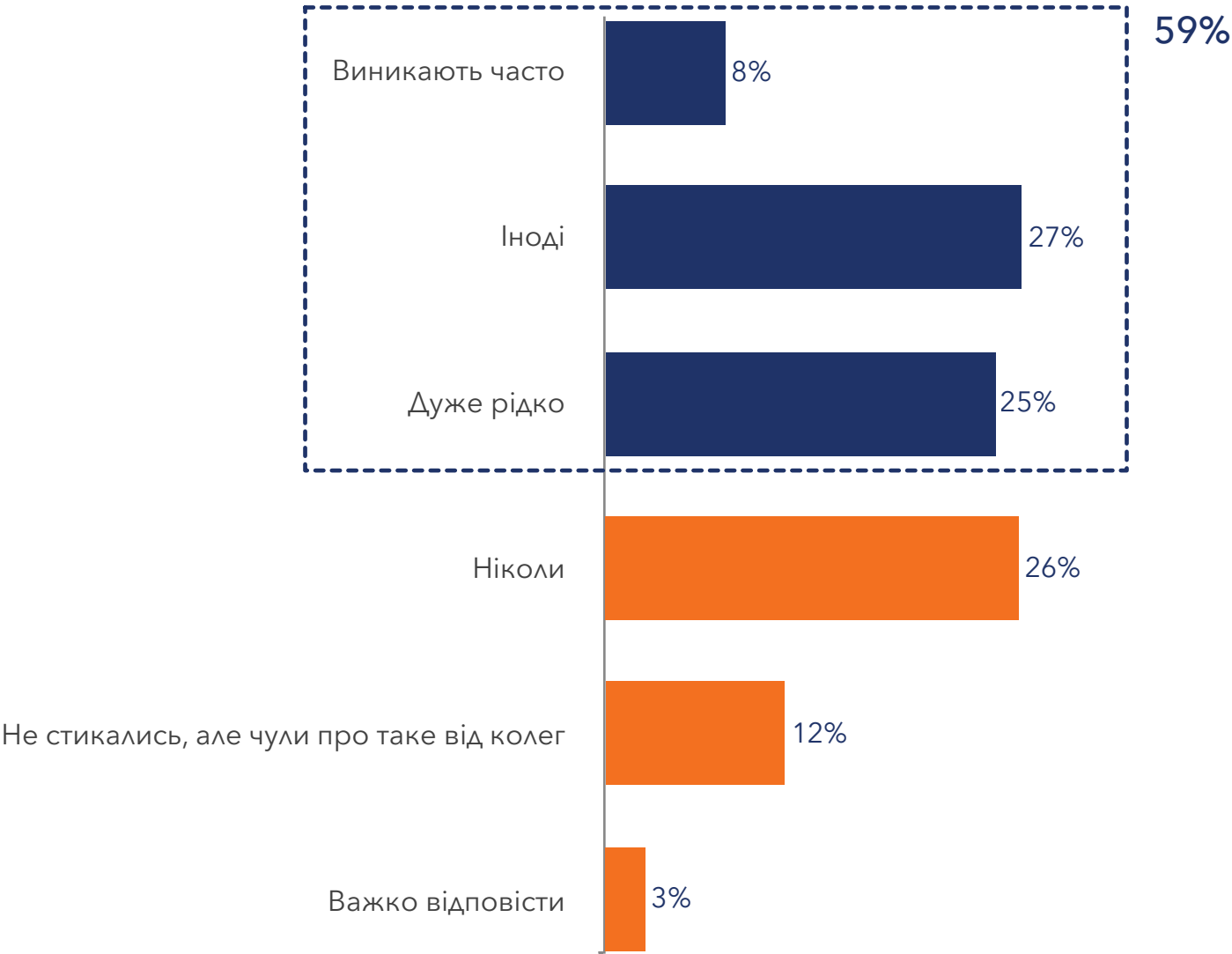
ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ НА РІВЕНЬ ДОХОДУ

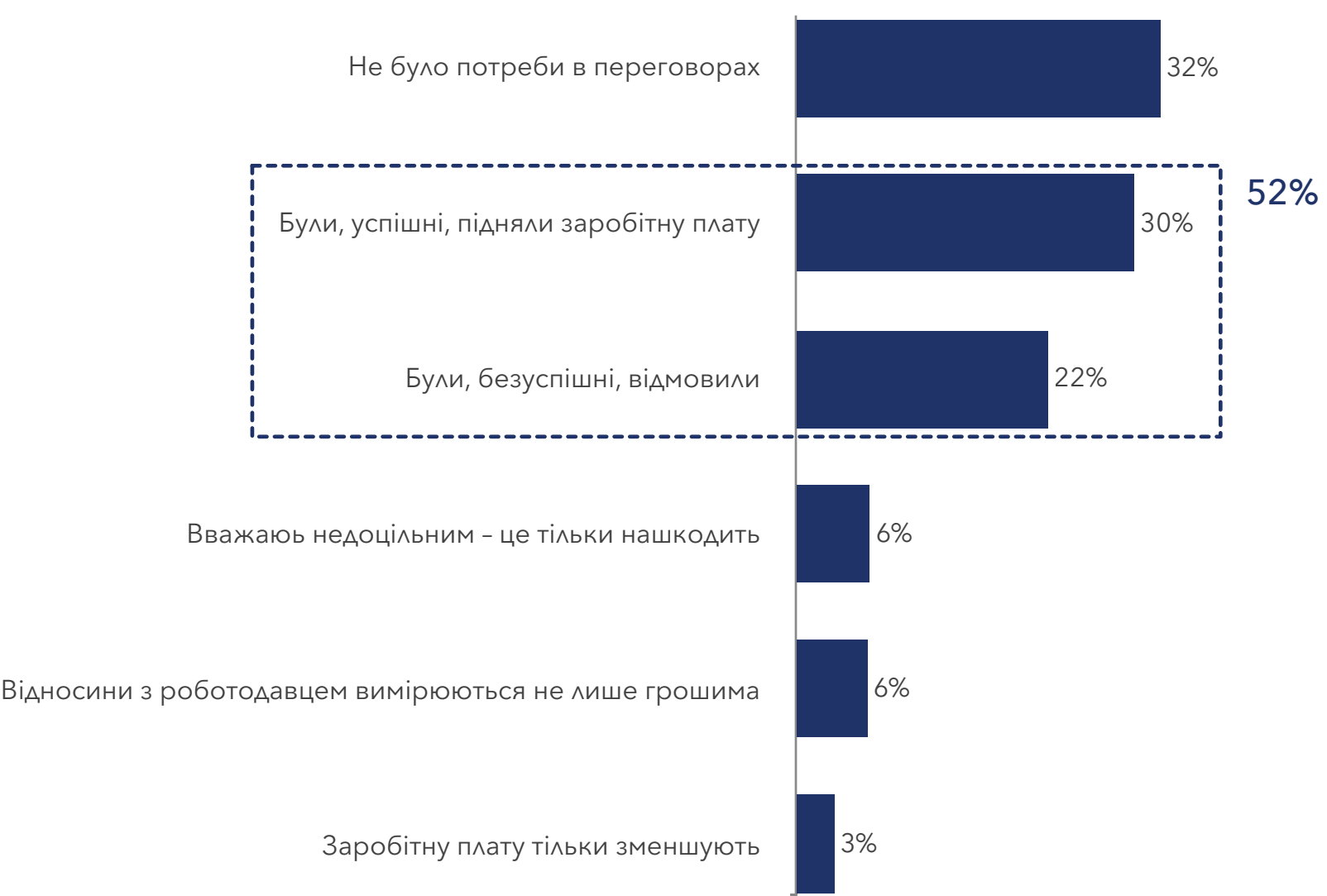
ОПЛАТА ПРАЦІ

59% опитаних стикалися з невивплатою або недостатньою виплатою винагороди за виконану роботу. Не менше половини домашніх працівників стикаються з необхідністю ведення переговорів про збільшення оплати праці, при цьому більшості з тих, хто вів такі переговори, успішно підняли оплату праці, проте більш ніж третині – відмовили. 39% домашніх працівників отримують оплату після кожного виконаного замовлення.

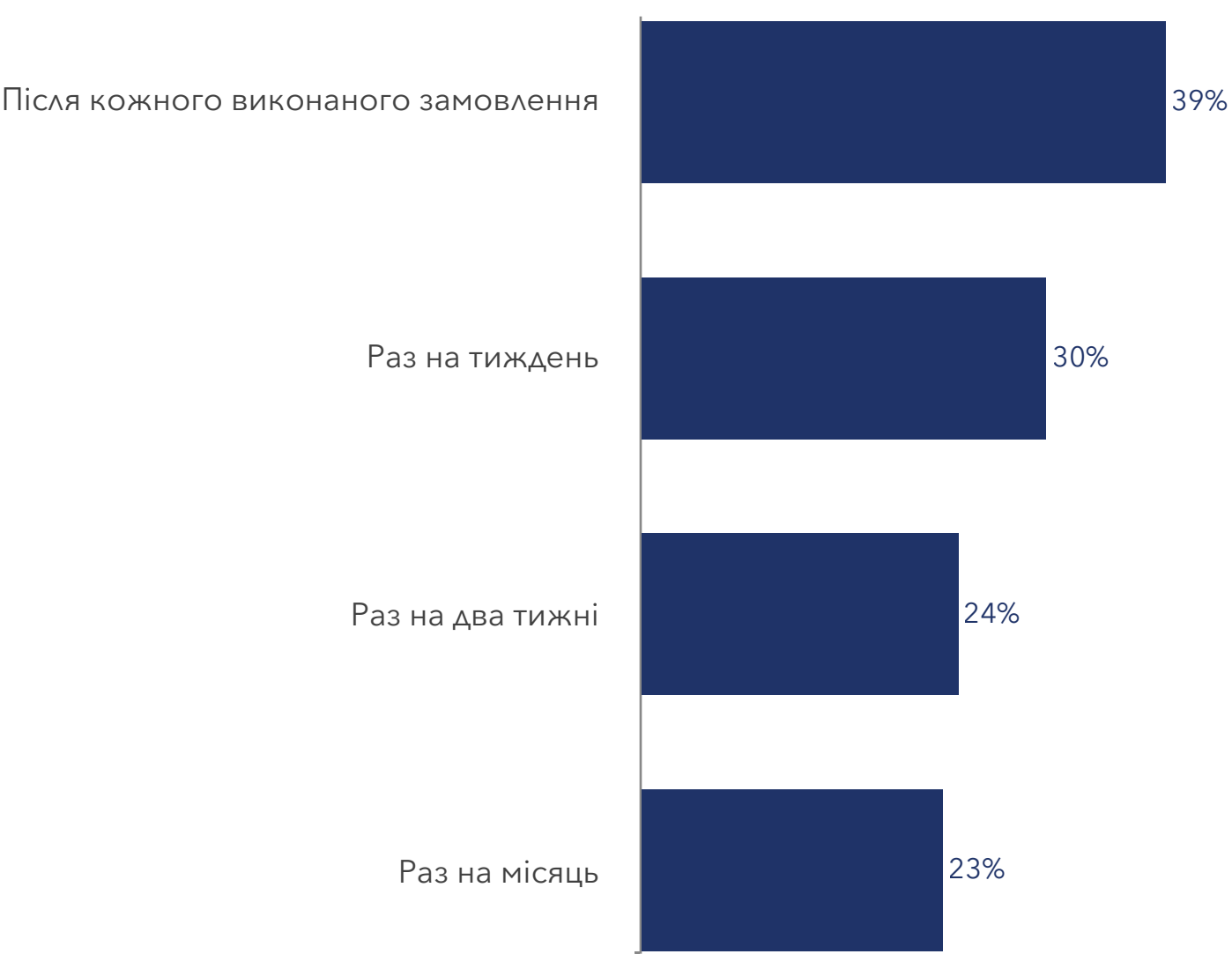
ПРОБЛЕМИ З НЕВИПЛАТОЮ/
НЕДОСТАТНЬОЮ ВИПЛАТОЮ
ВИНАГОРОДИ ЗА ВИКОНАНУ РОБОТУ

ПЕРЕГОВОРИ ПРО
ЗБІЛЬШЕННЯ ОПЛАТИ

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ

N = 450

P4 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, З ЯКОЮ ПЕРІОДИЧНІСТЮ КЛІЄНТИ ВАМ ПЛАТЯТЬ ЗА ВИКОНАНУ РОБОТУ?
P1 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЧИ ДОВОДИЛОСЯ ОСОБИСТО ВАМ СТИКАТИСЯ З НЕВИПЛАТОЮ/НЕДОСТАТНЬОЮ ВИПЛАТОЮ ВИНАГОРОДИ ЗА ВИКОНАНУ РОБОТУ?
P2 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЧИ ДОВОДИЛОСЯ ВАМ ГОВОРИТИ З РОБОТОДАВЦЕМ ПРО ЗБІЛЬШЕННЯ ОПЛАТИ ВАШОЇ ПРАЦІ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ЗМІНАМИ СИТУАЦІЇ НА РИНКУ, ЗБІЛЬШЕННЯМ ЦІН НА ТОВАРИ І ПОСЛУГИ?

55% респондентів вказали, що їхня понаднормова праця або праця у вихідні оплачується за збільшеною або подвійною тарифікацією. 45% вказали, що така праця оплачується для них за стандартною ставкою. В той же час 54% зазначили, що у них відсутня понаднормова праця. Кожен четвертий погодився, що роботодавець заохочує до понаднормової праці але не оплачує додаткові години.

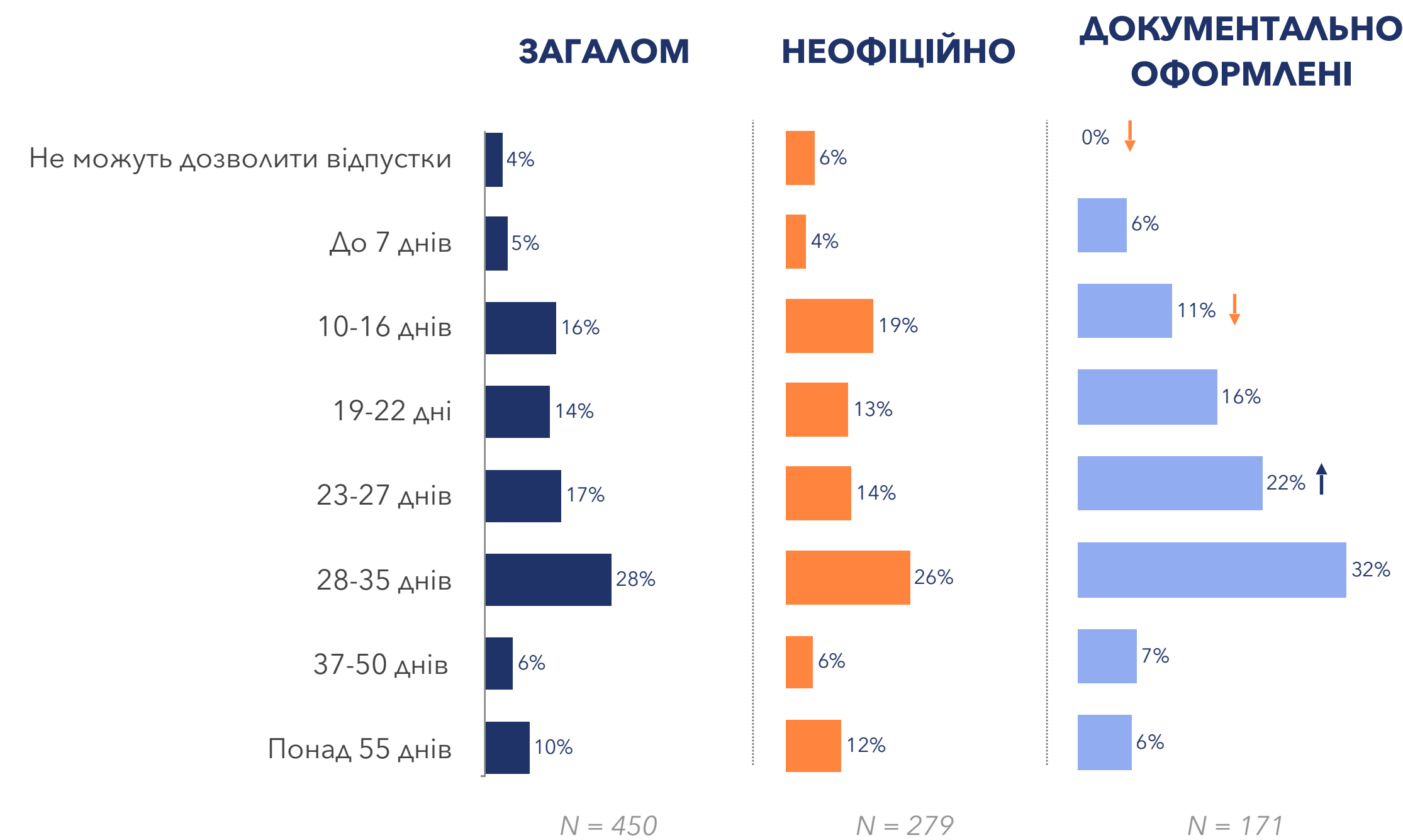
**ОПЛАТА ПОНАДНОРМОВОЇ ПРАЦІ
(ТВ2)**

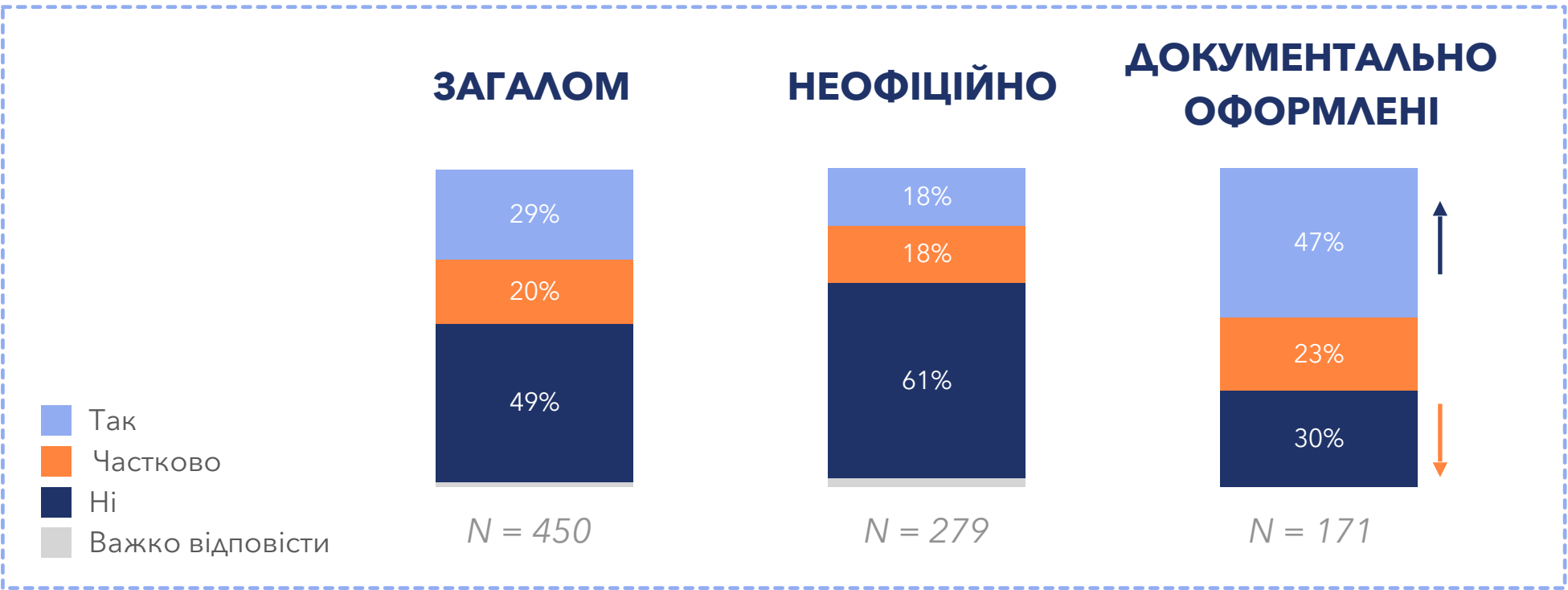
ВІДПУСТКИ

Респонденти, праця яких оформлена документально, можуть дозволити собі значимо більше днів відпустки порівняно з тими, хто працює неофіційно, а також більш ніж вдвічі частіше отримують оплату відпускних за рахунок роботодавця і менше схильні вважати свою відпустку недостатньою.

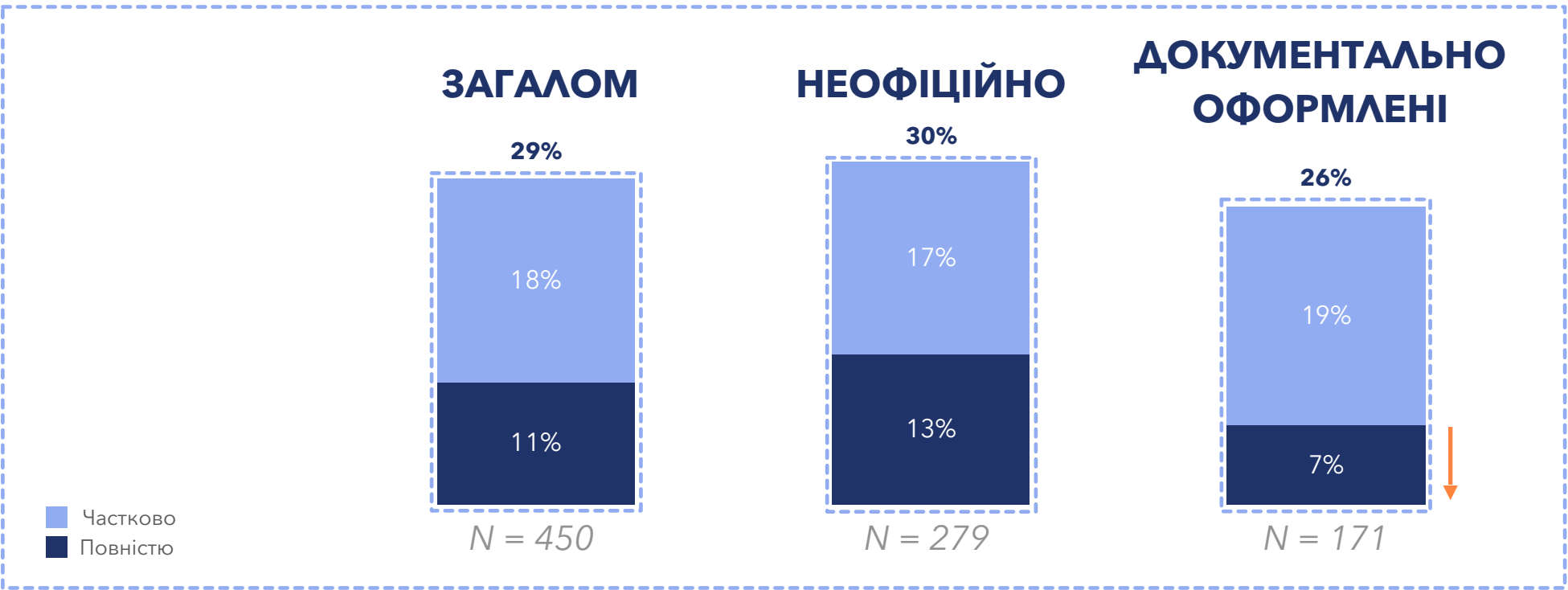
ТРИВАЛІСТЬ ВІДПУСТКИ

ЧИ ОПЛАЧУЄ РОБОТОДАВЕЦЬ ВІДПУСТКУ

ВВАЖАЮТЬ, СВОЮ ВІДПУСТКУ НЕДОСТАТНЬОЮ

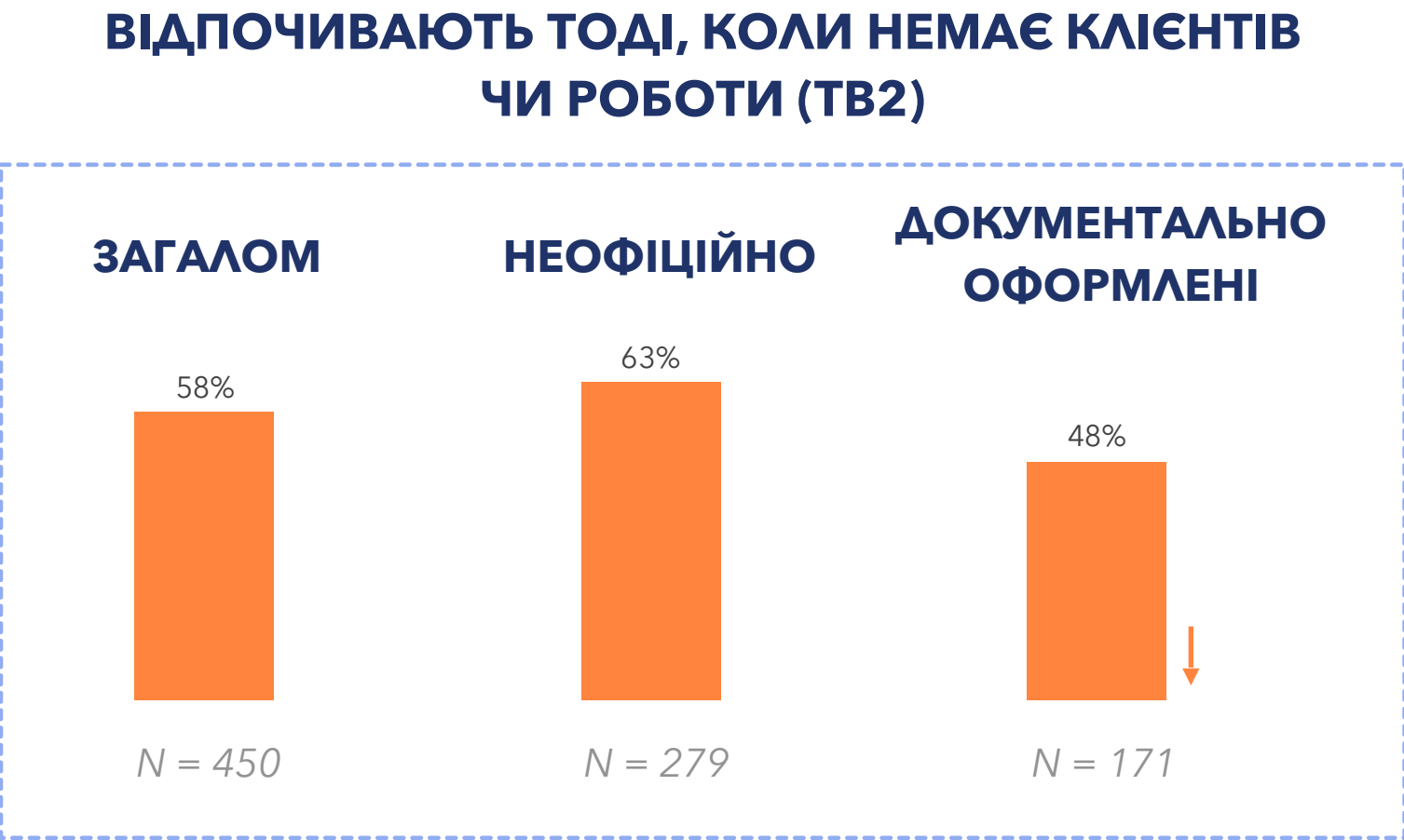
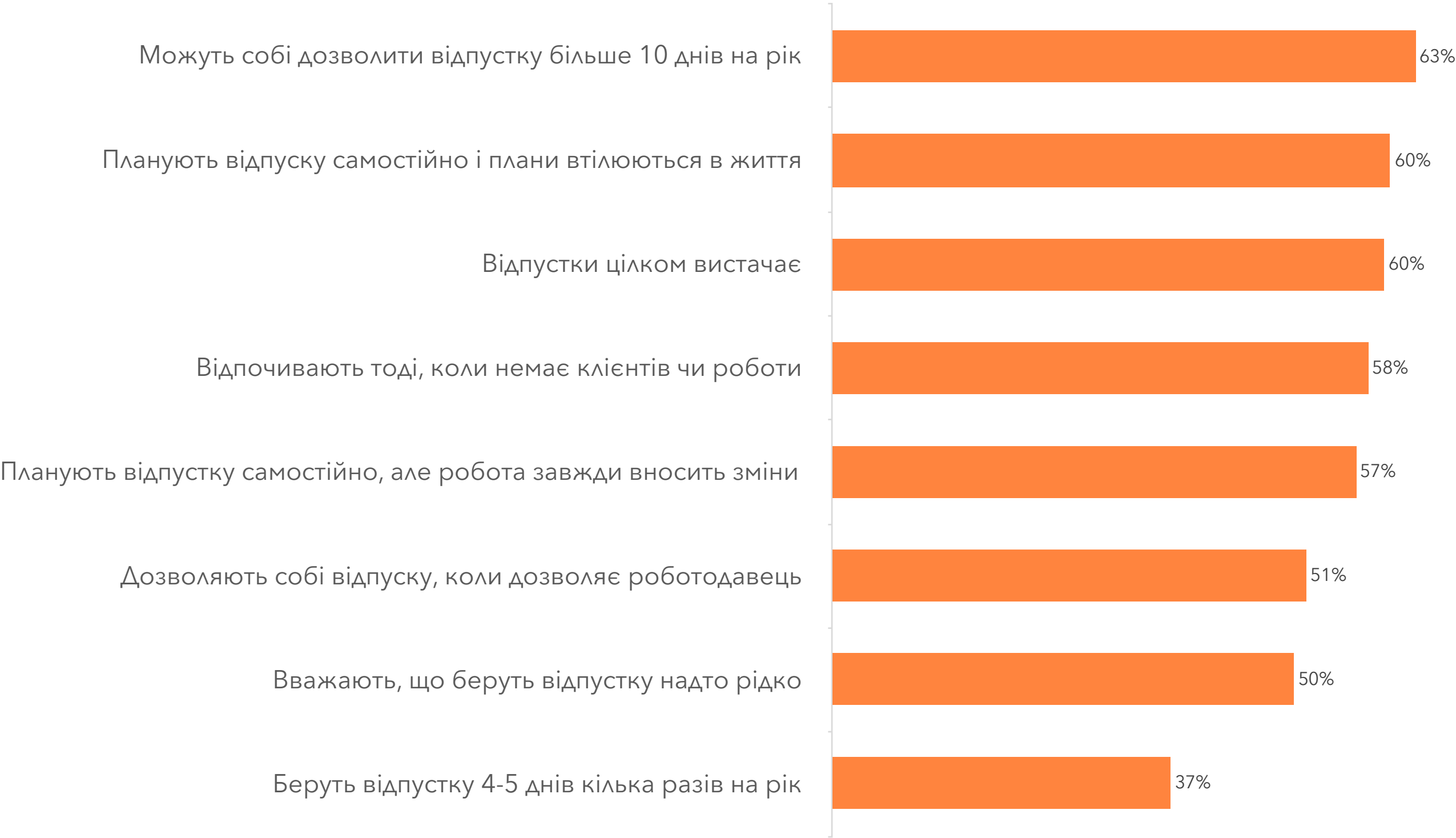

R.1 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЯКА, ЗАЗВИЧАЙ, СЕРЕДНЯ ТРИВАЛІСТЬ ВАШОЇ ВІДПУСТКИ НА РІК?
R.2 ЧИ ОПЛАЧУЄ РОБОТОДАВЕЦЬ ВАШУ ВІДПУСТКУ?
R.3 ВКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, НАСКІЛЬКИ ВИ ЗГОДНІ ІЗ НАСТУПНИМИ ТВЕРДЖЕННЯМИ

↑↓ Статистично значуще більше/менше, порівняно з тими, хто працює неофіційно

▭ Статистично вище/нижче, ніж загалом

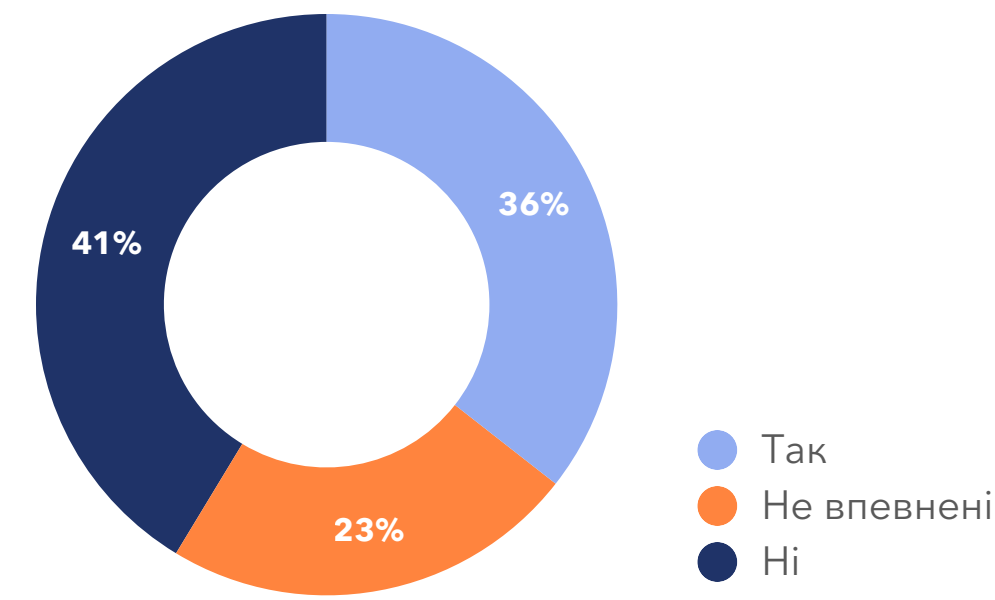
Більшість респондентів сказали, що можуть собі дозволити більше 10 днів відпустки на рік (63%), що вони планують її самостійно (60%) і що відпустки цілком вистачає (60%). Проте респонденти також зазначили, що робота вносить корективи в їхні плани (57%). Серед тих, хто оформлений документально, менше тих, хто відпочиває тоді, коли немає клієнтів або беруть відпустку надто рідко.

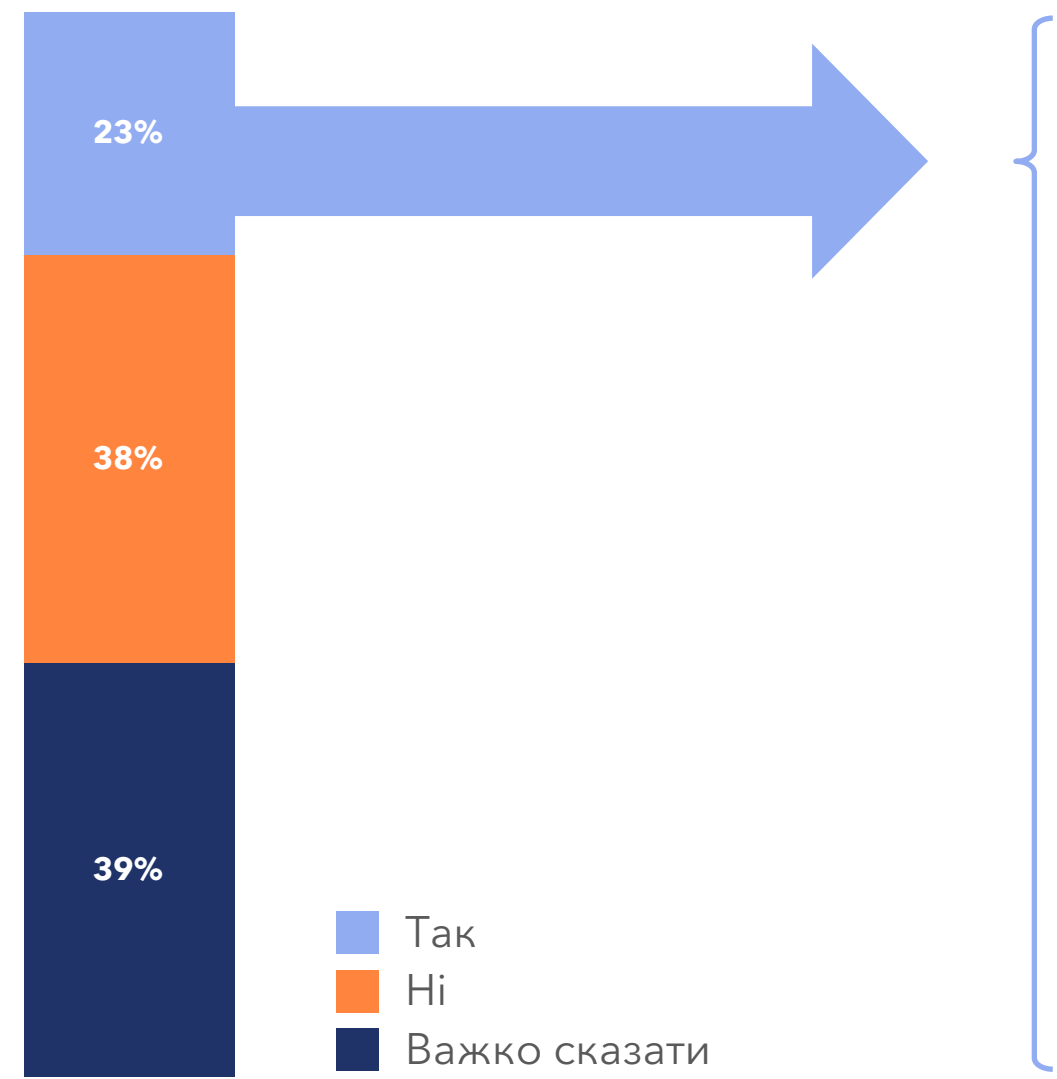
ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ І ОБ'ЄДНАННЯ

Кожен третій (36%) декларує потребу звернутися до організації, яка яка допомагає працівникам сфери домашніх послуг. При цьому лише 23% вказали, що знають про такі організації. В основному респонденти називали сайти і агенції для пошуку роботи, благодійні фонди, волонтерські організації.

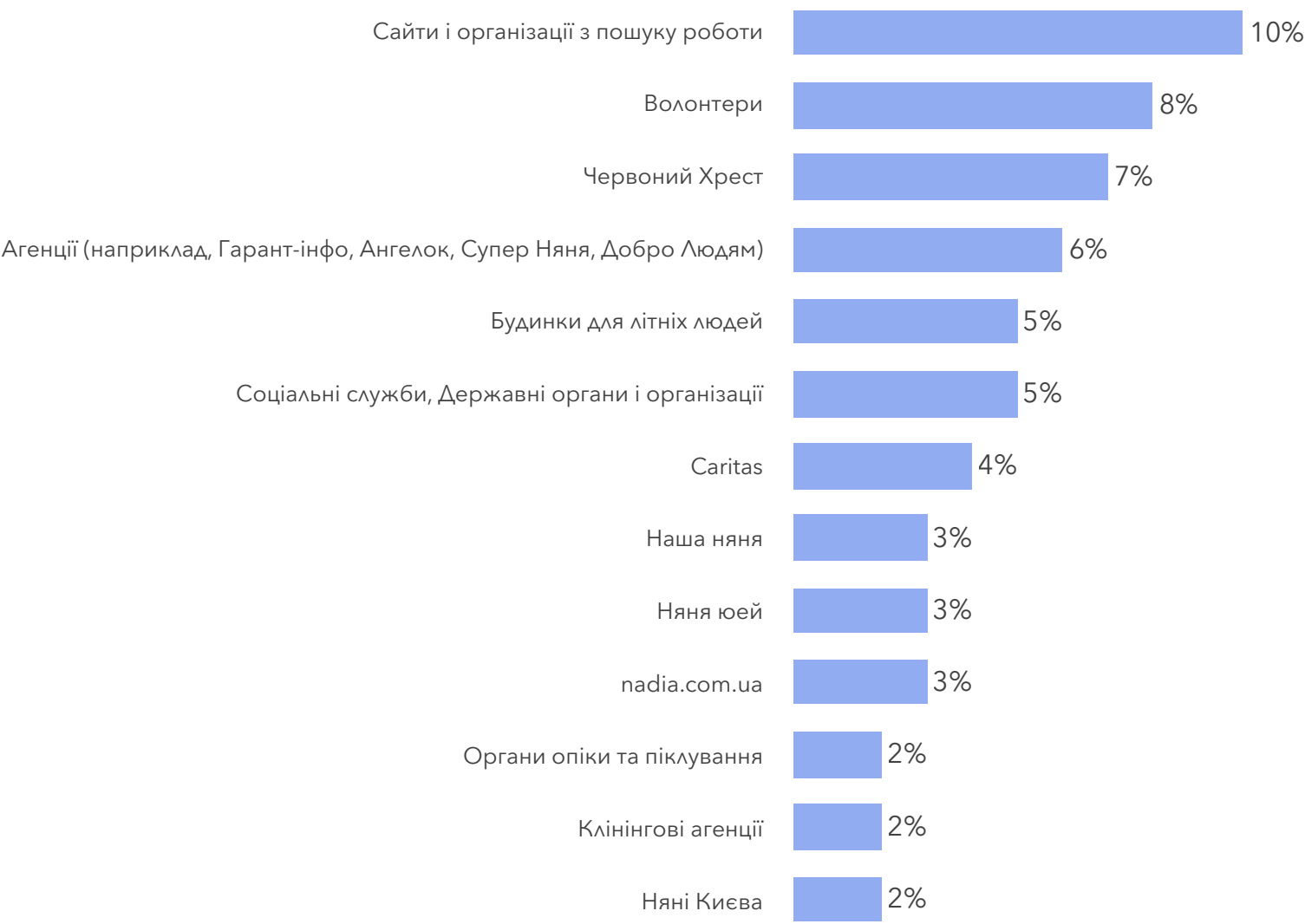
ДЕКЛАРУЮТЬ ПОТРЕБУ
ЗВЕРТАТИСЯ В ТАКУ
ОРГАНІЗАЦІЮ

ЗНАЮТЬ ПРО
ТАКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ЯКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗНАЮТЬ

N = 108

N = 450

L1 СКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ ПРО ІСНУВАННЯ БУДЬ-ЯКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, СПІЛЬНОТ, ЯКІ ДОПОМАГАЮТЬ ЛЮДЯМ, ЗАДІЯНИМ У СФЕРІ ДОМАШНІХ ПОСЛУГ (СИДІЛКАМ, ДОГЛЯДАЛЬНИЦЯМ, НЯНЯМ, ГУВЕРНАНТКАМ, ДОМАШНІМ ПРАЦІВНИЦЯМ(КАМ))?

L1.1 ЩО ЦЕ ЗА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯК ВОНИ НАЗИВАЮТЬСЯ?

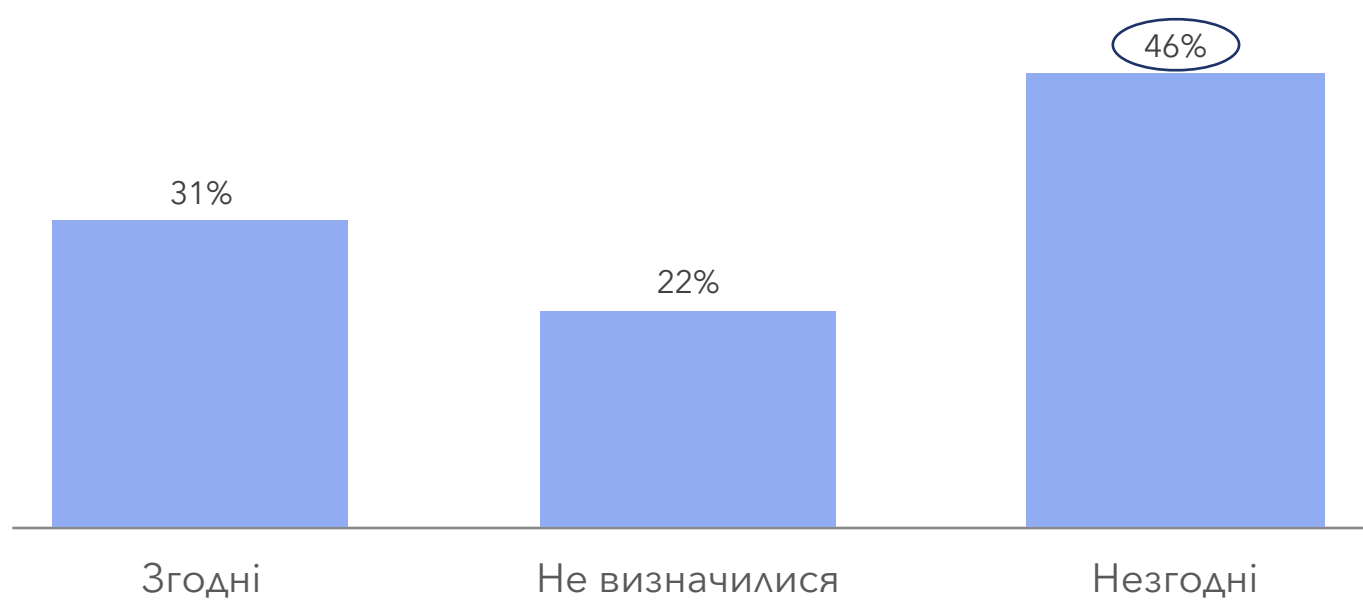
L2 ВКАЖІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, НАСКІЛЬКИ ВИ ЗГОДНІ ІЗ НАСТУПНИМИ ТВЕРДЖЕННЯМИ

Респонденти розділилися у думці, чи готове суспільство до створення такої організації, але вважають, що її створення на часі. Важливо, що така організація потрібна, вказали 66% респондентів. 60% розуміють, навіщо вона потрібна. Дві треті вказали, що могли б ділитися досвідом через таку організацію. Лише 50% респондентів вважають, що така організація не зможе допомогти тим, хто працює неофіційно. Для 77% респондентів важливо, хто очолить таку організацію

Суспільство не готове до створення такої організації

Створення такої організації не на часі

ЩО ВАЖЛИВО ДОМАШНІМ ПРАЦІВНИКАМ (ТВ2)

Три чверті (74%) респондентів вказали, що звернулися б в таку організацію при потребі. Респонденти вважають, що організація має допомагати у працевлаштуванні, надавати юридичну підтримку домашнім працівникам, організовувати обмін досвідом, відстоювати інтереси на законодавчому рівні, а також допомагати роботодавцям і допомагати працівникам конфліктах з роботодавцями, стати майданчиком для обговорення проблем.

ЗВЕРНУЛИСЯ Б У ТАКУ ОРГАНІЗАЦІЮ ДЛЯ ВІДСТОЮВАННЯ СВОЇХ ПРАВ

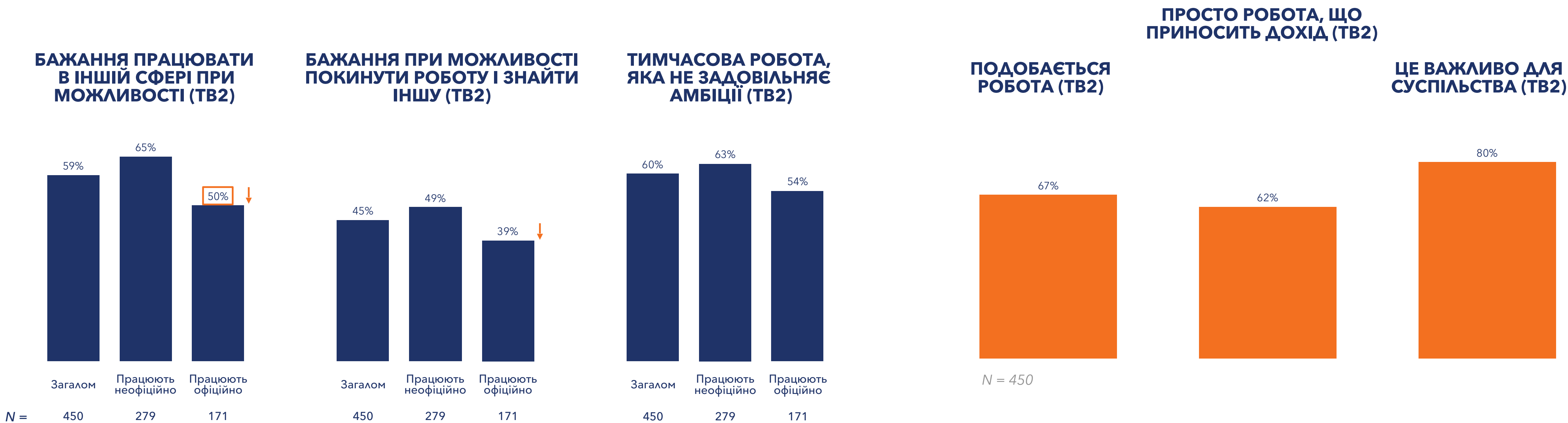

ХАРАКТЕРИСТИКИ ТАКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ТВ2)

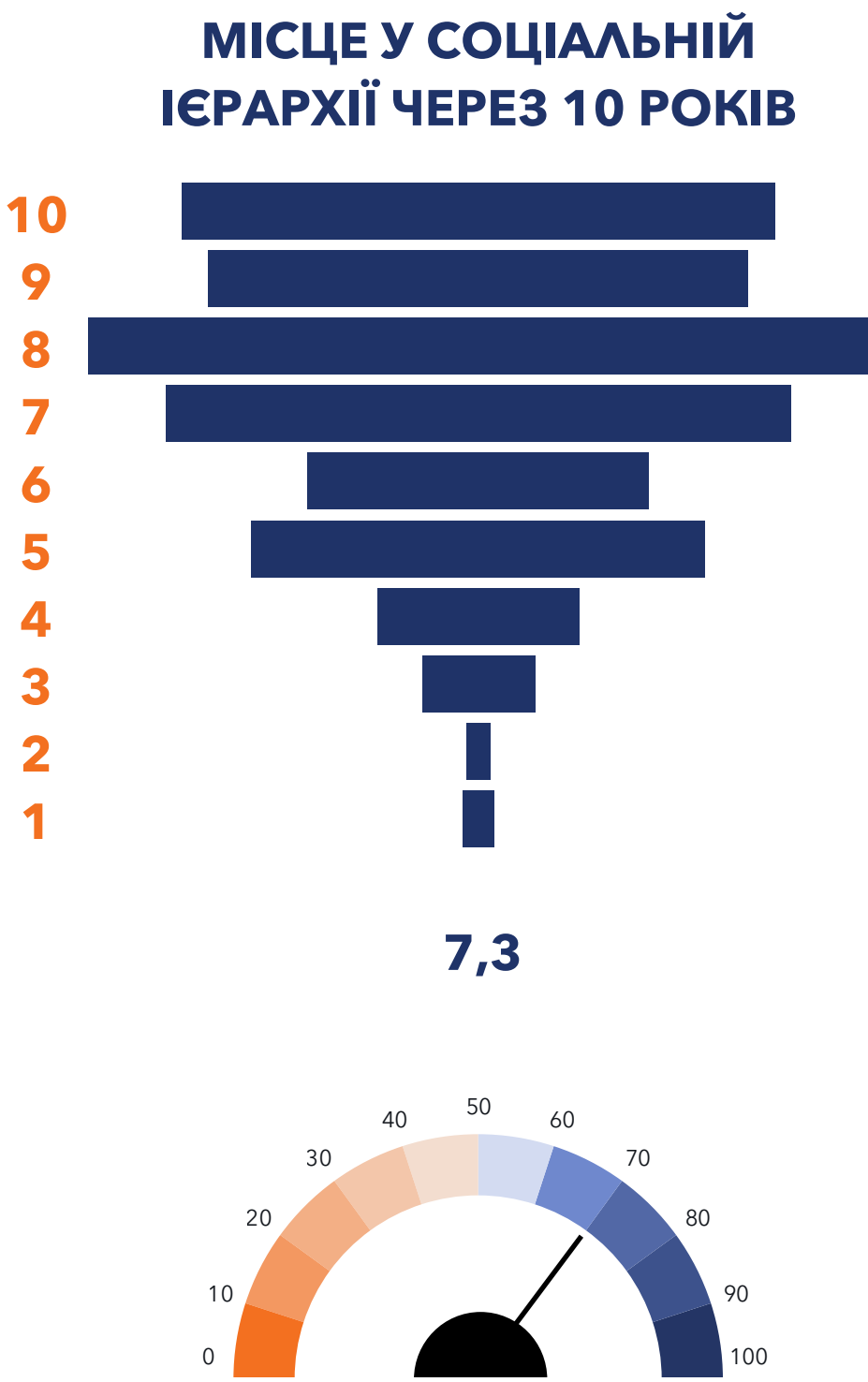
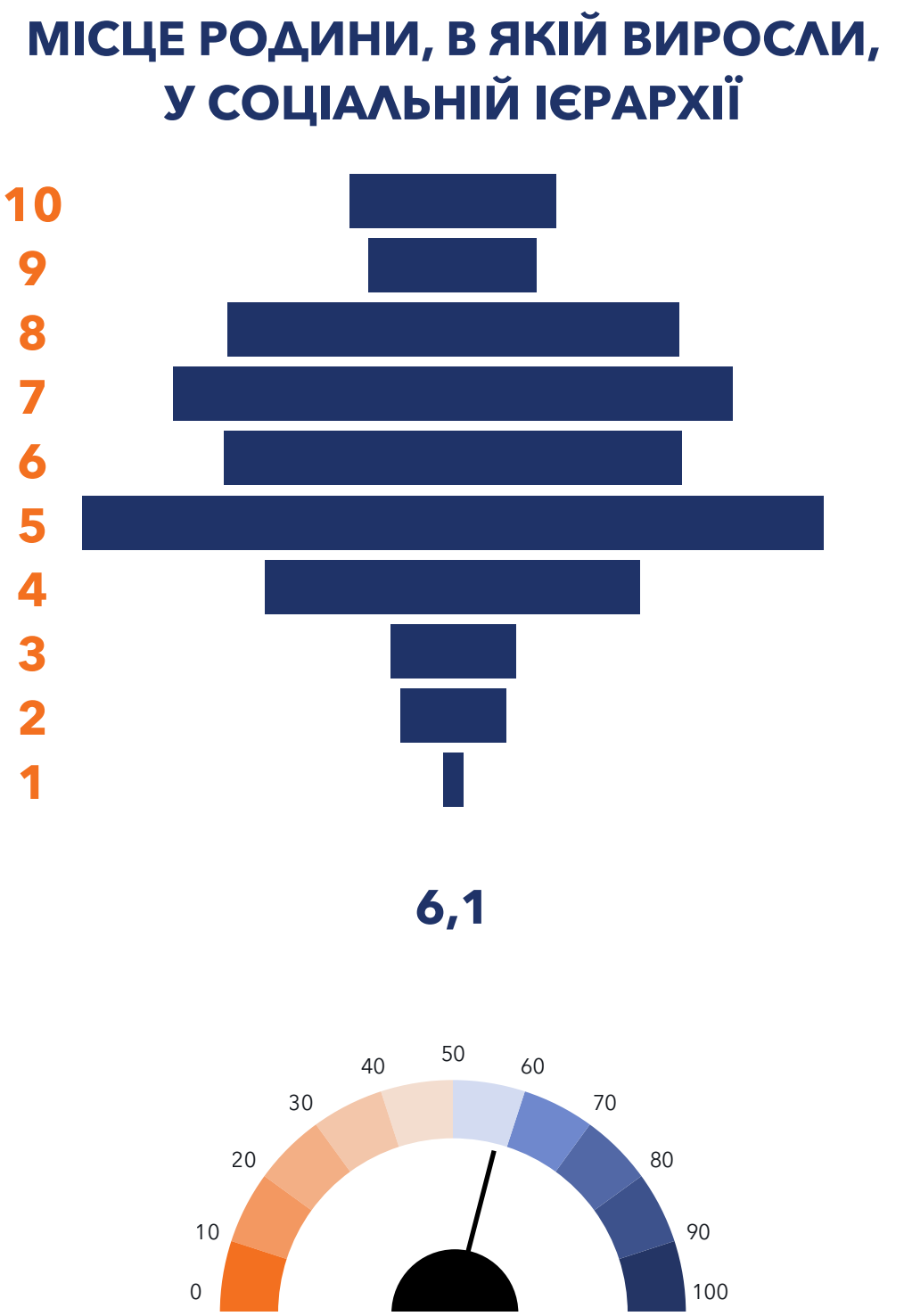
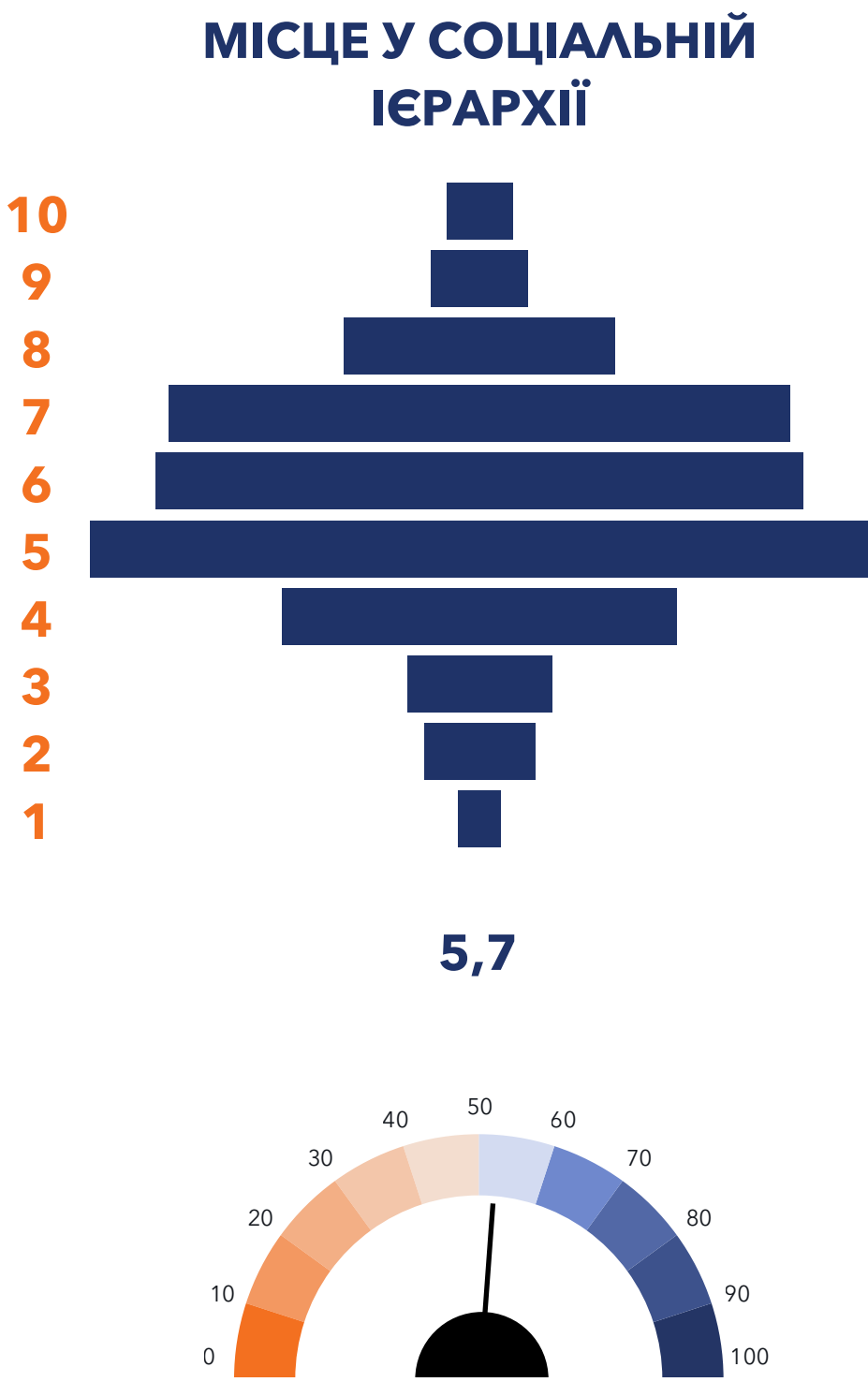

ОЦІНКА СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ І СОЦІАЛЬНОЇ ЗНАЧУЩОСТІ ПРОФЕСІЇ

Респонденти, праця яких документально оформлена, значимо менш схильні до переходу в іншу сферу діяльності. Більшості респондентів (67%) подобається їхня робота. Багато хто згоден з тим, що це просто робота, яка приносить дохід (62%). Тим не менш, переважна більшість (80%) вважає, що це важлива для суспільства і корисна праця.

Респонденти оцінюють своє місце в соціальній ієрархії вище середнього рівня (5.7 з 10) і з оптимізмом дивляться в майбутнє (7.3 з 10).

N = 450

C2.1 У НАШОМУ СУСПІЛЬСТВІ Є ГРУПИ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬ ВИЩІ РІВНІ СУСПІЛЬНОЇ ІЄРАРХІЇ, ТА ГРУПИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА НИЖЧИХ РІВНЯХ. ПЕРЕД ВАМИ СОЦІАЛЬНА ДРАБИНА, ДЕ 1 – НАЙНИЖЧЕ СОЦІАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ, 10 – НАЙВИЩЕ. НА ЯКОМУ РІВНІ ВИ РОЗТАШУВАЛИ Б СЕБЕ?
C2.2 А ЯКЩО ЗГАДАТИ РОДИНУ, ДЕ ВИ ВИРОСЛИ, ДЕ Б НА ЦІЙ ШКАЛІ ПЕРЕБУВАЛА ВОНА?
C2.3.ЯКЩО ЗАМИСЛИТИСЬ ПРО МАЙБУТНЄ, ТО ДЕ ВИ БУДЕТЕ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТЬ РОКІВ НА ЦІЙ ШКАЛІ?